

Onderwerp	WOP Zuidwest		A	B
Portefeuillehouder	Jansen		Openbaar	
Programma	Wonen en wijkontwikkeling			
Aan	☐ Directie	Bijlagen	☐ Financiële paragraaf	
	☒ College		☒ Raadsvoorstel	
	☐ Burgemeester		☐ Openbare bekendmaking vereist	
Registratie	 B10-08532		☐ Anders, nl.:	
Steller	M. Platje	Datum	10 november 2010	
Doorkiesnummer	278983	Ingekomen brief d.d.		
Afdeling	PWM	Afkomstig van		

Parafen					
Afdelingshoofd	Controller	Medeparaaf Naam: Afd.:	Medeparaaf Naam: Afd.:	Gemeentesecretaris/ Algemeen directeur	
Besproken met portefeuillehouder		ja	nvt		
Besproken in directie		☐ nee	☐ ja, zie bijgevoegd advies/besluit d.d.		
AKKOORD		BESPREKEN		Besluit via A-procedure	
Horselenberg			Conform	Gewijzigd	Aangehouden
De Jager			Datum besluit:		
Jacobs			Besluit via B-procedure		
Luchtenveld			Conform	Gewijzigd	Aangehouden
Fackeldey			Datum besluit: 30 november 2010		
Jansen			Agendanummer: IV-10		

Voorgesteld besluit

De raad voor te stellen:

1. De toekomstvisie van stadsdeel Zuidwest vast te stellen
2. De toekomstvisie Zuidwest te hanteren als:
  - a. toetsingskader voor initiatieven van externe partijen
  - b. basis voor een jaarlijks bij te stellen actieprogramma
  - c. basis om bestaand beleid te toetsen en waar mogelijk bij te stellen
3. Vast te stellen dat er, in tegenstelling tot de startnotitie, na de toekomstvisie geen uitvoeringsprogramma volgt.

Voorgesteld besluit

1. De toekomstvisie van stadsdeel Zuidwest vast te stellen
2. Vast te stellen dat de toekomstvisie Zuidwest functioneert als:
  - a. toetsingskader voor initiatieven van externe partijen
  - b. basis voor een jaarlijks bij te stellen actieprogramma
  - c. basis om bestaand beleid te toetsen en waar mogelijk bij te stellen
3. Vast te stellen dat er, in tegenstelling tot de startnotitie, na de toekomstvisie geen uitvoeringsprogramma volgt.

Aanleiding

De raad heeft op 5 juli 2007 besloten om de verdere ontwikkeling van wijken vorm te geven in een terugkerend proces door het opstellen van een wijkontwikkelingsplan (WOP) voor elk van de vier stadsdelen in Lelystad. Zuidwest is het laatste stadsdeel waar begonnen is met het maken van een WOP. De toekomstvisie is hier een onderdeel van en beschrijft waaraan stadsdeel Zuidwest in de toekomst moet voldoen, zodat bewoners hier prettig kunnen wonen, werken en verblijven.

Beoogd effect

Het op hoofdlijnen beschrijven van de gewenste ontwikkelingen in stadsdeel Zuidwest in de komende jaren, zodat bewoners hier prettig kunnen blijven wonen, werken en verblijven. De toekomstvisie is tot stand gekomen in samenwerking met bewoners en verschillende partners van de gemeente Lelystad, zoals de wijkraad Haven, wijkraad de Rede, Centrada en Stichting Welzijn Lelystad.

Argumenten

1. het WOP krijgt door vaststelling door de gemeenteraad gewicht om te fungeren als toetsingskader voor zowel de gemeente als externe partijen.
2. zowel intern bij de gemeente als extern bij partners (bijvoorbeeld Centrada, Stichting Welzijn Lelystad en bewoners) duidelijkheid scheppen over de rol van de toekomstvisie Zuidwest.
3. WOP Zuidwest is een ander WOP dan bijvoorbeeld WOP Noordoost, omdat het best goed gaat in Zuidwest. Daarom zal geen uitvoeringsprogramma worden gemaakt.

Kanttekeningen

Na de vaststelling van de toekomstvisie wordt er geen uitvoeringsprogramma opgesteld. Dit komt wellicht niet overeen met de verwachtingen van de wijkraden en bewoners.

Communicatie

Direct na het collegebesluit koppelt de wijkmanager de toekomstvisie mondeling terug aan:

- de kopgroep (hierin zitten zowel professionals die in de wijk werken als bewoners)
- de wijkraden: de Rede en Lelystad-Haven

Na de vaststelling van de toekomstvisie in de raad, koppelt de wijkmanager deze terug aan de bewoners in de wijk. Dit doet zij door middel van een nieuwsbrief en eventueel een brede bijeenkomst in Zuidwest, waarbij ook de wijkraden en de kopgroep worden betrokken.

Voorstel aan de raad

afdeling: PWM
steller: S.G. van de Linde
doorkiesnummer: 278983
e-mailadres: Sg.vande.linde@lelystad.nl
begrotingsparagraaf: Wonen en wijkontwikkeling

2011

Nr.

Punt ... van de agenda voor de vergadering van

Onderwerp

WOP Zuidwest

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van de toekomstvisie Zuidwest
2. De volgende doelen van de visie vast te stellen:
  - a. Het leefbaar houden en versterken van Zuidwest
  - b. Het vergroten van de betrokkenheid en de participatie van bewoners
  - c. Het versterken van de woon en werkomgeving
  - d. Het tegengaan van verkeersoverlast en vergroten van de verkeersveiligheid.
3. Vast te stellen dat er, in tegenstelling tot de startnotitie, na de toekomstvisie geen uitvoeringsprogramma volgt.

Inleiding

Het gaat al met al best goed op het gebied van wonen, leven en werken in Zuidwest. Daarom zal voor Zuidwest gewerkt worden met een toekomstvisie. Die toekomstvisie vormt de basis voor nieuwe initiatieven, voor bestaand beleid en voor een jaarlijkse bijeenkomst voor professionals die in Zuidwest werken, partijen die betrokken zijn bij dit stadsdeel en bewoners. Dit betekent dat, anders dan bij bijvoorbeeld het WOP Noordoost, er geen uitvoeringsprogramma wordt gemaakt.

Beoogd effect

Het op hoofdlijnen beschrijven van de gewenste ontwikkelingen in stadsdeel Zuidwest in de komende jaren, zodat bewoners hier prettig kunnen blijven wonen, werken en verblijven. De toekomstvisie is tot stand gekomen in samenwerking met bewoners en verschillende partners van de gemeente Lelystad, o.a. Centrada en Stichting Welzijn Lelystad.

Argumenten

1. het WOP krijgt door vaststelling gewicht om te fungeren als toetsingskader voor zowel de gemeente als externe partijen.
2. zowel intern bij de gemeente als extern bij partners (bijvoorbeeld Centrada, Stichting Welzijn Lelystad en bewoners) duidelijkheid scheppen over de rol van de toekomstvisie Zuidwest.
3. WOP Zuidwest is een ander WOP dan bijvoorbeeld WOP Noordoost, omdat het best goed gaat in Zuidwest. Daarom zal geen uitvoeringsprogramma worden gemaakt.

Kanttekeningen

Na de vaststelling van de toekomstvisie wordt er geen uitvoeringsprogramma opgesteld. Dit komt wellicht niet overeen met de verwachtingen van de wijkraden en bewoners.

Lelystad, ...

Het college van de gemeente Lelystad,

de secretaris,

de burgemeester,

Raadsbesluit

2011

Nr.

De raad van de gemeente Lelystad,

op voorstel van het college van de gemeente Lelystad d.d.

B E S L U I T:

- Kennis te nemen van de toekomstvisie Zuidwest
- De volgende doelen van de visie vast te stellen:
  - a. Het leefbaar houden en versterken van Zuidwest
  - b. Het vergroten van de betrokkenheid en de participatie van bewoners
  - c. Het versterken van de woon en werkomgeving
  - d. Het tegengaan van verkeersoverlast en vergroten van de verkeersveiligheid.
- Vast te stellen dat er, in tegenstelling tot de startnotitie, na de toekomstvisie geen uitvoeringsprogramma volgt.

Lelystad,

De raad van de gemeente Lelystad,

de griffier,

de voorzitter,

Gemeente Lelystad

De krachten bundelen
Samen werken aan een leefbare wijk

augustus 2010

Toekomstvisie Lelystad Zuidwest

Projectnr. 995.100/G

Gemeente Lelystad

De krachten bundelen
Samen werken aan een leefbare wijk

augustus 2010

Toekomstvisie Lelystad Zuidwest

Inhoud

1. Inleiding	1
1.1. Aanpak van het WOP	2
1.2. Leeswijzer	3
2. Visie	5
2.1. De kernopgave: leefbaar houden en versterken	5
2.2. Sociale visie: inwoners, betrokkenheid en participatie	7
2.3. Wonen, werken en woonomgeving	12
2.4. Verkeer en vervoer	14
3. Wat gebeurt al in en om Zuidwest?	17
3.1. Gemeentelijk beleid	17
4. Wensen van bewoners, ondernemers en organisaties	21
4.1. Aanpak van de wijkconsultatie	21
4.2. Uitkomsten van de wijkconsultatie in het kort	24
5. Uitkomst monitor en consultatie per deelwijk	27
5.1. Havendiep Noord: Botter, Tjalk, Schoener, Grietenij en de Hoven	27
5.2. Landstrekenwijk	29
5.3. Noordersluis	31
5.4. Lelystad-Haven	32
5.5. Haven Rest (Hollandse Hout)	34

1. Inleiding

Voor u ligt de toekomstvisie van het stadsdeel Lelystad Zuidwest. Deze visie is een tussentijds resultaat van het Wijkontwikkelingsplan Zuidwest en beschrijft waaraan dit stadsdeel in de toekomst moet voldoen, zodat bewoners hier prettig kunnen wonen, werken en verblijven. In een later stadium worden hier concrete projecten inclusief financiering aan gekoppeld en ontstaat er een compleet wijkontwikkelingsplan. In het Collegeprogramma 2010-2014 en het MOP 2010-2014 geeft het College aan samen met bewoners, ondernemers en organisaties verder te willen werken aan een leefbare stad (programma 5¹). Lelystad zet in op vitale woonwijken met kwalitatief goede woningen en een prettige woonomgeving. Met het opstellen en uitvoeren van kleinschalige wijkontwikkelingsplannen² wil het College hieraan bijdragen. Daarbij speelt het bevorderen van actief burgerschap een belangrijke rol om de fysiek-sociale maatregelen te laten beklijven. Dit betekent dat wanneer mensen actief betrokken worden bij het opstellen van een WOP, er een gedragen plan ontstaat waarbij de uitvoering beter ter hand kan worden genomen.

Wat is een WOP?

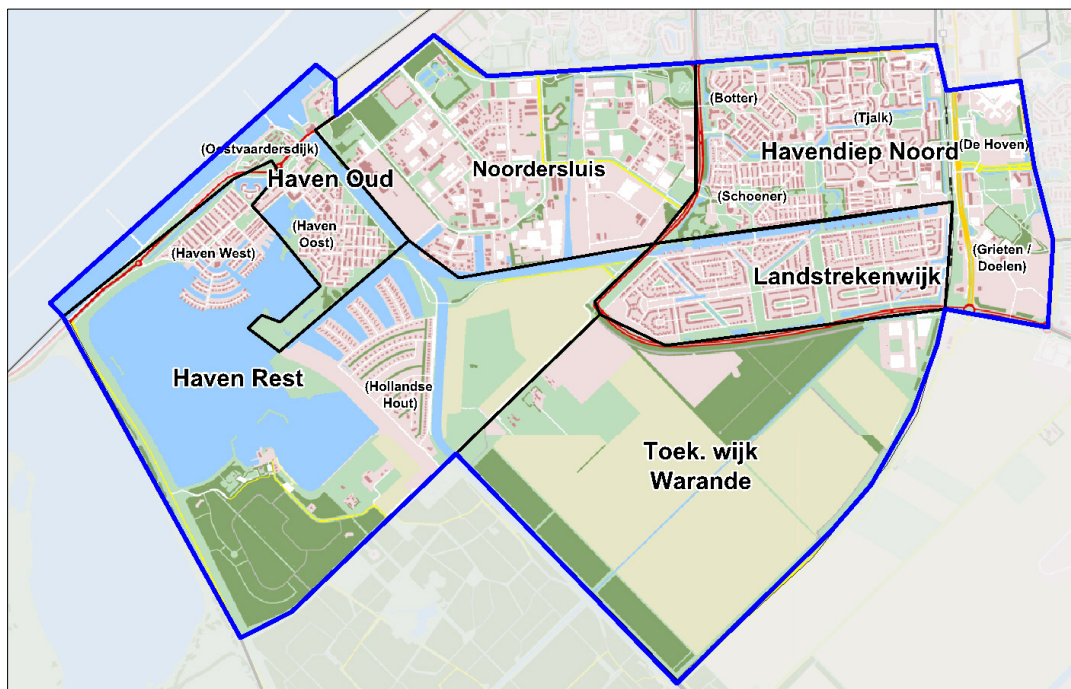
Een wijkontwikkelingsplan (WOP) is een dynamisch document waarin de gewenste ontwikkelrichting van een wijk in de komende jaren op hoofdlijnen is beschreven. Het gaat hierbij onder andere om zaken als: samen leven en wonen in de wijk, welzijn en zorg, openbare ruimte, parkeerproblematiek, groen- en speelvoorzieningen en bedrijvigheid. Om handen en voeten aan het WOP te geven, stellen we een uitvoeringsplan op met daarin verschillende programma's en projecten. De gemeente evalueert het WOP vervolgens jaarlijks samen met de wijkbewoners en stelt het uitvoeringsprogramma - afhankelijk van nieuwe ontwikkelingen - waar nodig bij. Het WOP is zo concreet mogelijk zodat het in de praktijk gebracht kan worden door partijen die in de wijk aan de slag zijn, zoals de gemeente, Centrada, Stichting Welzijn Lelystad en bewonersorganisaties.

---

¹ Het college onderscheidt in haar Collegeprogramma 2010-2014 de volgende programmalijnen: Iedereen blijft mee doen, Samen verder Werken aan talent, Samen verder Werken aan een leefbare stad, Samen verder Werken aan een sterke stad, Samen verder Werken aan Veiligheid en Samen verder Werken voor de Lelystedeling.

² Ontwikkelingsplannen op wijkniveau.

Even uitgelicht: het gebied Lelystad Zuidwest

Het stadsdeel Lelystad Zuidwest waarvoor deze toekomstvisie is geschetst, bestaat uit de wijken Lelystad-Haven en Havendiep. Deze wijken zijn weer onder te verdelen in verschillende deelwijken en buurten, te weten:

- Havendiep Noord met de buurten Botter, Schoener en Tjalk, Grietenij en De Hoven.
- Landstrekenwijk met de buurten Landstreken wijk West, Midden en Oost.
- Haven Oud met de buurten Oostvaardersdijk (het oude werkeiland) en Haven Oost.
- Haven Rest bestaat uit de buurten Haven west en Hollandse Hout.
- Noordersluis, het bedrijventerrein waar ook wordt gewoond.
- De woonwijk in aanbouw Warande valt in de toekomst ook onder het stadsdeel Lelystad Zuidwest.

1.1. Aanpak van het WOP

De startnotitie voor het WOP Zuidwest beschrijft een aanpak in vier stappen. In het gele kader zijn deze stappen samengevat.

Naar een WOP in vier stappen:

1. Inventarisatie en analyse.

Wijkmonitor Zuidwest 2009 als basis voor een wijkconsultatie van bewoners, ondernemers en werkers in de wijk. Wat koesteren mensen? Wat moet veranderen en wat zou toegevoegd moeten worden?

2. Wijkvisie

Opstellen beknopte toekomstvisie.

3. Concept programma

Opstellen van programma met projecten en een financieringsvoorstel. Verder een prioritering van projecten.

4. Definitief WOP met financiering

Uitwerken van het programma in projecten, projectkaarten en deelfinancieringsplannen.

Het voor u liggende document is het resultaat van stap 1 en 2: de toekomstvisie voor Zuidwest. In de vervolgstappen wordt deze visie verder uitgewerkt tot een WOP. Dit is een plan met de visie en het programma met de concrete acties die bewoners, ondernemers, organisaties en gemeente gaan oppakken. Het programma vormt dus de agenda van Zuidwest.

Organisatie

De organisatie rondom het WOP bestaat uit een ambtelijke projectgroep (vertegenwoordiging van: beleid (onder andere wonen, onderwijs en veiligheid), ruimtelijke plannen, stedelijk beheer, wijkbeheer, werk en inkomen, onderzoek en statistiek, project- en wijkmanagement), de regiegroep met onder andere de betrokken wethouders en een kopgroep. In de kopgroep zitten naast de gemeentelijke wijkconsulenten, medewerkers van Stichting Welzijn Lelystad, Centrada en een bewonersvertegenwoordiging. Verder zijn de wijkraden (de Rede en Lelystad-Haven) betrokken bij het project.

Wat is er in stap 1 en 2 gedaan?

In 2009 zijn alle feiten en cijfers over de wijken in Zuidwest samengevat in een wijkmonitor. Eind 2009 is de startnotitie voor het maken van een WOP Zuidwest opgesteld en besproken in de projectgroep, kopgroep en wijkraden. De wijkmonitor is de basis geweest voor een analyse van de wijk die we samen met bewoners en andere belanghebbenden hebben gemaakt, begin 2010. Voor deze zogenaamde wijkconsultatie zijn we op de volgende manieren de wijk in gegaan:

- Inloopbijeenkomsten voor bewoners.
- Straatinterviews met bewoners en ondernemers.
- Gesprekken met professionals die in de wijk werken.
- Gesprek met ondernemersplatform Noordersluis.
- Reacties van bewoners via internet (wopzuidwest@lelystad.nl en www.lelystad.nl/wopzuidwest).
- Politieke avond georganiseerd door de wijkraad Lelystad-Haven.

Na de wijkconsultatie zijn de uitkomsten samen met de wijkmonitor gebruikt om een concept-toekomstvisie op te stellen (voorjaar 2010). Wederom met de projectgroep, kopgroep en wijkraden. Ook is via een nieuwsbrief in juli 2010 een terugkoppeling gegeven aan bewoners en ondernemers in Zuidwest.

1.2. Leeswijzer

We beginnen deze rapportage met het belangrijkste hoofdstuk: in hoofdstuk 2 vouwt de toekomstvisie voor stadsdeel Zuidwest zich uiteen in een aantal visiepunten waarvoor verschillende partijen de krachten willen bundelen.

De visie staat niet op zich. De visie is ingebed in bestaand gemeentelijk beleid, in hoofdstuk 3 zetten we dit op een rij. Daarnaast is er bij het opstellen van de visie gesproken met bewoners, ondernemers en organisaties in Zuidwest. De resultaten hiervan treft u aan in hoofdstuk 4 (alle wensen op een rij) en hoofdstuk 5 (uitkomsten wijkmonitor en wijkconsultatie). Daarnaast staan de volgende zaken in een apart bijlagenboek:

1. Verslag gesprekken wijkprofessionals.
2. Verslag gesprek bestuur ondernemersplatform Noordersluis.
3. Voorstel wijkraad Haven.
4. Ruimtelijke inventarisatie Zuidwest.

2. Visie

Waar gaat het in essentie om in Zuidwest en wat is nodig om Zuidwest nu en in de toekomst leefbaar en vitaal te houden? Dat staat centraal in de toekomstvisie van Zuidwest. In dit hoofdstuk wordt deze toekomstvisie gepresenteerd. Deze is uitgewerkt in de volgende thema's:

1. De kernopgave: leefbaar houden en versterken (over het behouden van de leefbaarheid en het benutten van de sterke punten van Zuidwest).
2. De inwoners, betrokkenheid en participatie (over de inwoners, het sociale leven, zelfredzaamheid en zorg, maatwerk waar nodig, maatschappelijke voorzieningen).
3. Het wonen, werken en de openbare ruimte (over de woningen, bedrijventerrein, openbare ruimte, winkels, speelplekken).
4. Verkeer en vervoer (over bereikbaarheid, ontsluiting, parkeren, verkeersgedrag).

Per thema is aangegeven wat de prioriteiten zijn en of dit binnen het bestaande beleid te realiseren is of dat er extra inzet noodzakelijk is.

2.1. De kernopgave: leefbaar houden en versterken

De kernopgave is om Zuidwest leefbaar te houden en bestaande kwaliteiten verder te versterken. Uit de wijkmonitor en de gesprekken met bewoners, ondernemers en professionals blijkt dat het met het stadsdeel Zuidwest in zijn geheel genomen vrij goed gaat. Bundel de krachten zodat:

- **De woonomgeving op orde is en blijft, zowel grijs als groen** (past binnen: collegeprogramma 2010-2014, meerjaren ontwikkelingsplan 2010-2014, wijkveiligheidsplannen).
- **Winkelcentra Botter en Lelystad-Haven fungeren als een versterkt hart van beide wijkdelen** (past binnen: meerjaren ontwikkelingsplan 2010-2014, meerjarenprogramma maatschappelijk vastgoed, Winkelstructuur Lelystad 2020 (concept detailhandelsbeleid) en eventueel extra inzet).
- **Historie, recreatie en toerisme zich ontwikkelen** (past binnen: nota recreatie en toerisme, gebiedsvisie Hollandse Hout, eventueel extra inzet).

Leefbaar houden

Veel mensen wonen in Zuidwest naar hun zin en waarderen het vele groen, de natuur, de ruime opzet, het water (vooral in Haven) en de winkels voor dagelijkse boodschappen (Haven, Botter en Tjalk). Verder geeft men aan zuinig te willen zijn op de grote sociale betrokkenheid in de meeste buurten en de mix van bewoners: jong en oud, allochtoon en autochtoon. Bewoners geven hiermee aan dat de leefbaarheid in hun wijk goed is. De cijfers uit de monitor bevestigen dit. Gemiddeld scoort heel Zuidwest voldoende op leefbaarheid. De visie is gericht op het behouden van deze goede score.

Winkelcentra Botter en Haven: hart van beide wijkdelen

Veel bewoners gebruiken en waarderen de winkelcentra in Botter en Haven. De visie is dat winkelcentra Botter en Haven beiden het hart van de wijk vormen, zowel wat betreft de winkels voor dagelijkse boodschappen als voor maatschappelijke voorzieningen. Het laatste onderdeel is verder uitgewerkt in paragraaf 2.2 over de inwoners, betrokkenheid en participatie.

Er leven bij bewoners wensen voor een gevarieerd winkelaanbod, bijvoorbeeld een drogist in Haven. Dit is iets voor een ondernemer om op te pakken; de gemeente heeft daarbij een faciliterende rol. Mensen in Landstrokenwijk en Hollandse Hout maken gebruik van deze winkelcentra of doen hun boodschappen elders in Lelystad. Een nieuw winkelcentrum is overigens gepland bij de woonwijk Warande bij de Larserdreef en Buizerdweg.

Kwaliteiten die de wijk overstijgen: historie, recreatie en toerisme

Wat Zuidwest uniek maakt is dat historie, recreatie en toerisme nadrukkelijk een plek hebben. Dit geldt vooral voor Lelystad-Haven. Zo is het werkeiland het historische punt waar de inpoldering van Flevoland is begonnen. Hier is ook de drooglegging van de Zuiderzee zichtbaar en voelbaar door het hoogteverschil tussen het water buiten de dijk en de polder met woonwijken en bedrijven aan de binnenkant. Verder zijn er de jachthaven Lelystad-Haven en recreatiegebied Hollandse Hout aan het Bovenwater met onder meer camping 't Oppertje, een watersportcentrum en zeilschool. Deze plekken trekken mensen van buiten Zuidwest, van mensen uit de regio tot en met internationale bezoekers. Visie is om de verschillende kwaliteiten van Lelystad die hier bij elkaar komen in de toekomst verder te benutten en te versterken.

2.2. Sociale visie: inwoners, betrokkenheid en participatie

Op het gebied van inwoners, het sociale leven, zelfredzaamheid en zorg en maatschappelijke voorzieningen is het nodig de krachten te bundelen zodat:

- **Bewoners zich, op hun eigen manier en met eigen kunnen en mogelijkheden, inzetten voor hun buurt** (past binnen: collegeprogramma 2010-2014, meerjarenontwikkelingsplan 2010-2014, eventueel extra inzet).
- **Professionals die in de wijk werken, dit meer servicegericht doen** (extra inzet).
- **Organisaties goed samen werken en elkaar daardoor versterken** (extra inzet).
- **Meer spontane ontmoetingen in de buurt kunnen ontstaan, onder andere door nette ontmoetingsplekken, loop- en fietsroutes** (extra inzet).
- **Er goede en goed bereikbare voorzieningen in de wijk zijn (scholen, winkels, speelplekken en ontmoetingsruimte)** (past binnen: meerjaren ontwikkelingsplan 2010-2014).
- **Er nieuwe verbindingen tussen jong en oud zijn** (past binnen: meerjarenprogramma wonen welzijn zorg 2005-2015).
- **Het beter bekend is waar ouderen behoefte aan hebben** (past binnen: meerjarenprogramma wonen welzijn zorg 2005-2015).
- **Er in en om winkelcentrum Botter naast commerciële- en zorgvoorzieningen ook maatschappelijke voorzieningen voor jong en oud zijn** (past binnen: meerjarenontwikkelingsplan 2010-2014).
- **Het hart van Lelystad-Haven (winkelcentrum, Bovenwater en MFA de Windhoek) beter verbonden is met de omgeving** (past binnen: nota recreatie en toerisme, eventueel extra inzet).

Hoe is het nu?

- In Zuidwest wonen bijna 16.000 mensen, dat is ruim een vijfde van heel Lelystad. In veel bestaande woonbuurten zal het aantal inwoners de komende jaren iets afnemen, omdat het aantal mensen per huishouden iets afneemt. Deze huishoudensverdunding (minder mensen per huishouden) is overigens een landelijke ontwikkeling. In Havendiep-Noord en Haven-Oud wonen ook nu al veel alleenstaanden, dat zal in de toekomst alleen maar meer worden.
- Het aandeel ouderen is het hoogst in Havendiep-Noord (18% eind 2008 in vergelijking met 11% voor heel Lelystad). Dit komt mede doordat de driesterrenzone De Hoven hierbij wordt gerekend. Het in 2008 gerenoveerde woonzorgcentrum De Hoven werkt als een woonservicegebied. In en rondom De Hoven zijn verschillende vormen van zelfstandig wonen met meer of minder zorg. Ook zijn er veel voorzieningen en diensten voor bewoners. Verder wonen ook in de buurt Tjalk relatief veel 65-plussers (21%).
- De meeste mensen zijn tevreden over het aantal contacten in de buurt. Ook voelt bijna iedereen zich verantwoordelijk voor de leefbaarheid in de buurt, net als in heel Lelystad. Maar dat ze zich medeverantwoordelijk voelen, betekent nog niet dat ze ook actief zijn in de buurt. Vooral in Havendiep-Noord en Landstrekenwijk is het aantal mensen dat actief was voor de buurt met 15% relatief laag ten opzichte van Lelystad (25%). Haven scoort hier met 31% juist relatief hoger. Opvallend genoeg is de schaaftscore sociale cohesie in Haven-Oud relatief laag (5,4) en in Haven-Rest hoog met 6,5 (Lelystad 6,1). Een verklaring hiervoor kan zijn dat de woningen in Haven-Oud relatief klein zijn en daarom betaalbaar voor starters. Dit is een groep bewoners die over het algemeen relatief snel weer verhuisd. Zij hebben verder minder binding met de buurt dan bewoners die ergens lang wonen en zijn vaak weinig thuis, omdat ze overdag werken. Verder valt op dat in Haven-Oud iets meer mensen aangegeven in sommige opzichten geïsoleerd te zijn (40% en 33% in Lelystad).

- In de gesprekken noemden veel bewoners de sociale samenhang in hun buurt als positief punt om te behouden. Veelgehoord als minpunt is het gebrek aan ontmoetingsruimte. Vooral in Botter, Schoener, Tjalk en Landstrekenwijk kwam dit vaak aan de orde.
- Haven en Botter zijn kwetsbaarder gelet op inkomen, eenzaamheid, de ontwikkeling van kinderen, waardering van de woning en de woonomgeving. Botter vergrijst bovendien.

Aspecten van sociale samenhang

Omdat sociale samenhang een breed begrip is, wordt hier onder uiteengezet wat we eronder verstaan.

Sociale samenhang (onderzoek 'Wmo in de buurt' van VWS):

1. contact en ontmoeting: over groeten, elkaar kennen, een praatje maken;
2. sociaal netwerk: samen iets ondernemen (zoals sporten of uitgaan) of bij elkaar op bezoek gaan;
3. hulprelaties: dit kan praktische hulp zijn (zorg, klussen, boodschappen) of emotionele steun of adviserende hulp; (waar is iets te vinden of hoe moet je iets te regelen);
4. samen iets doen in of voor de buurt: actief zijn in wijkraden, een vrijwilligersclub of vereniging of het organiseren van ontmoetingsactiviteiten zoals een straatfeest.

Het is belangrijk te realiseren dat de ene vorm van sociale samenhang niet automatisch leidt tot de andere. Een maatschappelijke tendens is dat sociale netwerken van mensen (aspect 2) minder aan een buurt zijn gebonden, maar juist meer en meer verspreid zijn. De ontwikkeling van de mobiliteit van mensen en de mobiele communicatie dragen hier aan bij. Structurele hulp en zorg (aspect 3) wordt hoofdzakelijk door familie en goede vrienden gegeven. Daar waar iemand hulp nodig heeft, is het sociale netwerk om op terug te vallen dus ook niet vanzelfsprekend in de buurt aanwezig. Als dat sociale netwerk er niet is, is georganiseerde ondersteuning nodig. Hier is de Wet op de maatschappelijke ondersteuning (Wmo) voor bedoeld.

Hoe zijn contact en ontmoeting te stimuleren?

Allereerst door spontane ontmoeting uit te lokken. Zo moet het aantrekkelijk zijn om een ommetje in de wijk te maken en andere mensen tegen te komen. Dus de beleving van groen, water en natuur in de wijk verder versterken door loop- en fietsroutes en ontmoetingsplekken. Die moeten uiteraard wel schoon en veilig zijn. Paragraaf 4.3 (wonen, werken en woonomgeving) gaat hier over. Ten tweede zijn goede voorzieningen in de wijk belangrijk, zoals winkels, scholen, speelplekken en ontmoetingsruimte. Deze voorzieningen moeten goed bereikbaar zijn. Derde en laatste punt is het faciliteren van initiatieven en activiteiten bewoners die bijdragen aan de sociale samenhang in de straat of buurt.

Ambitie: een betrokken buurt waaraan iedereen een bijdrage levert

Het ideaalbeeld is dat mensen zich betrokken voelen bij hun buurt (de eigen woning, andere buurtbewoners en de woonomgeving). Verder leveren mensen, ieder op zijn eigen manier, een bijdrage aan de buurt. We spreken hier bewust over een buurt, omdat mensen zich doorgaans meer identificeren met hun eigen woonbuurtje, dan met een stadsdeel (Zuidwest), wijkdeel of wijk.

Waar wordt aan gewerkt, nu en in de toekomst?

Initiatieven bewoners faciliteren

In Zuidwest voelen veel bewoners zich betrokken bij hun buurt. Mensen zijn best bereid iets te doen voor elkaar of voor hun buurt. Het is vooral zaak dit te organiseren en mensen op de juiste manier aan te spreken. De gemeente heeft hierbij een faciliterende en stimulerende rol, net als Centrada en Welzijn Lelystad. Uit het eerder genoemde buurtbudget kunnen ook ideeën die ontmoeting bevorderen worden uitgevoerd.

Proactief de wijk in

In wijken waar relatief weinig problemen zijn en de meeste mensen zelfredzaam zijn, is een andere houding van professionals (onder meer gemeente, Centrada en Welzijn Lelystad) vereist dan in wijken met meer problemen. In Zuidwest is de gewenste houding kortweg servicegericht. Dit betekent dat professionals in dit stadsdeel: proactief de wijk in gaan, initiatieven van bewoners inventariseren en stimuleren en weten wat er speelt. Zij vertalen dit jaarlijks in afspraken over de inzet in Zuidwest. De vraag is dus niet of iets mogelijk is, maar hoe organisaties en bewoners samen iets mogelijk kunnen maken. Het wijkteam wordt zo steeds meer een serviceteam dat regelmatig de wijk in gaat.

Werkwijze organisaties gericht op zelfredzaamheid en bewonersparticipatie

Ideaalplaatje voor Zuidwest is dat de verschillende organisaties en professionals die in Zuidwest werken, van elkaar weten wat ze doen en naar wie en wanneer ze bewoners door kunnen verwijzen. Daarbij hebben zij vooral aandacht voor de maatschappelijke participatie van burgers. Het uitgangspunt hierbij is dat iedereen meedoet, maar wel op zijn of haar eigen manier en met eigen kunnen en mogelijkheden. Daarbij geldt dat de wijk voor de mensen is en dat de gemeente hen ondersteunt, maar het niet overneemt.

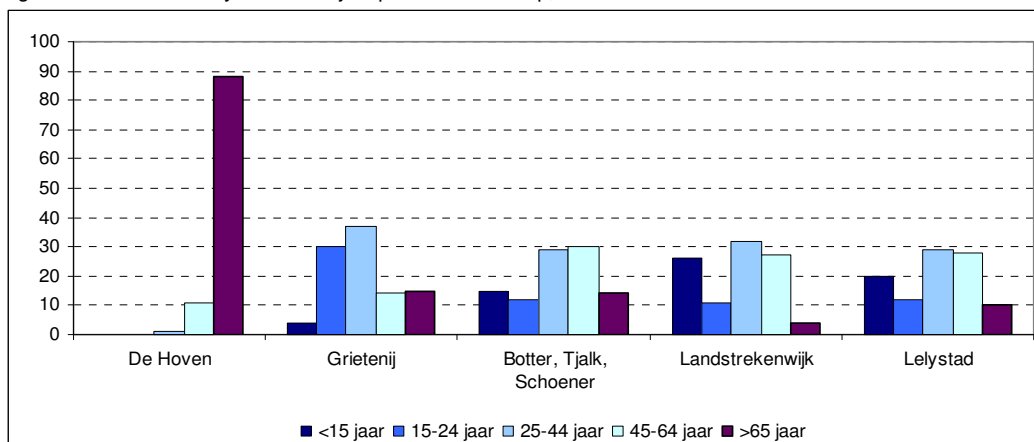
Samenwerking tussen organisaties

Mensen van verschillende organisaties in de wijken moeten in ieder geval van elkaar weten wat ze doen (en net zo belangrijk: wat ze niet doen). Hier is in Zuidwest nog een slag te maken, zo bleek uit de gesprekken met professionals. Een efficiënte inzet van mensen en middelen is alleen mogelijk door signalen te delen en acties af te stemmen. Daarnaast moeten projecten of activiteiten in samenhang worden opgezet en uitgevoerd. Denk bij organisaties in de wijk bijvoorbeeld aan gemeente, Centrada, Welzijn Lelystad, politie, scholen, peuterspeelzaal, buurthuis en zorgorganisaties.

Verbindingen van oud tot en met jong in Zuidwest

In Botter, Tjalk en Schoener speelt vergrijzing (meer ouderen) en ontgroening (minder jongeren) in de komende jaren steeds meer een rol.

Figuur 1: Gemeente Lelystad. Leeftijdsopbouw Havendiep, 2009

Bron: CBS.

De Hoven is een woonservicezone. Dit betekent dat hier de omstandigheden zo gunstig mogelijk zijn voor ouderen om te wonen, daarom is het logisch dat dit gebied vergrijsd. Vergeleken met Havendiep als geheel is de groep 45-64-jarigen in de Botter, Tjalk en Schoener relatief gezien groot en de groep 0-14-jarigen klein. Dit betekent dat deze buurten in de toekomst sterk ontgroenen en vergrijzen. De groep 45-64-jarigen wordt immers ouder en de jonge aanwas is gering. In de Schoener zal deze ontwikkeling gezien het grotere aantal eengezinswoningen minder sterk zijn dan in de buurten Botter en Tjalk.

Het is goed rekening te houden met deze vergrijzing en ontgroening en er op in te spelen. Het gaat dan om het op een rij krijgen van wensen die ouderen hebben en het verbinden van jong met oud.

Ontwikkeling en opgroeien van kinderen

In het schooljaar 2009-2010 stroomden er 25 kinderen in op basisschool de Sluis in Lelystad-Haven. Van deze kinderen hadden er zeven een leerachterstand. Dit is een opvallende ontwikkeling ten opzichte van eerdere jaren. Een verklaring kan zijn dat er steeds meer ouders zijn die hun kinderen pas op school aanmelden wanneer ze echt naar school moeten. Dit is wanneer een kind vijf is. Deze kinderen hebben dan al een achterstand op kinderen die op hun vierde naar school gaan. Dit wordt versterkt doordat zij in veel gevallen niet naar de peuterspeelzaal zijn geweest of andere voorschoolse opvang. Inzet wat betreft deze problematiek valt via het reguliere beleid op voorschoolse en vroegschoolse educatie. Extra inzet is nu niet noodzakelijk. Wel zou het realiseren van een dependance van de bibliotheek in Lelystad-Haven een impuls geven.

Winkelcentrum Botter: hart van wijkdeel Havendiep

In Havendiep vormt winkelcentrum Botter het hart van het wijkdeel met zowel winkels als eerstelijns gezondheidszorg. Visie is om hier ook maatschappelijke voorzieningen aan toe te voegen. Doel is een plek te creëren voor ontmoeting en activiteiten, eventueel in

een bestaande voorziening. In het meerjarenprogramma maatschappelijk vastgoed is realisatie van een MFA light³ in Havendiep Noord voorzien in 2018.

Het hart van Haven

In Lelystad-Haven vormt het gebied met het winkelcentrum, het Bovenwater en MFA de Windhoek het hart van de wijk. In de toekomst wil de wijkraad dit hart verbinden met de jachthaven door een lint te creëren tussen deze twee gebieden (zie bijlage 6). Tevens verbindt deze zone de wijk Lelystad-Haven meer met de kuststrook. De cultuurroute die daar loopt kan hiervoor een aanknopingspunt zijn. Deze wens speelt bij toekomstige ontwikkelingen in de wijk een rol.

Wijkraad Lelystad-Haven:

“Idee is om van de flat tegenover het buurthuis in Lelystad-Haven seniorenappartementen te maken. Met een mooie serre als ontmoetingsruimte. Verder willen we het hart van onze wijk graag verbinden met het werkeiland en de Haven om te zorgen voor meer recreatie en toerisme in het gebied. We hebben inmiddels een mooi plan bedacht voor een wandelgebied tussen het werkeiland en Lelystad-Haven, met mooie verlichting en bankjes, helemaal doorlopend tot het Bovenwater. Dit is aantrekkelijk voor bezoekers van het gebied, maar ook voor mensen die in de wijk wonen.”

³ Een MFA heeft betrekking op inhoudelijke en ruimtelijke clustering van diverse functies zoals onderwijs, kinderopvang, binnensport / bewegingsonderwijs en diverse vormen van ontmoeting, recreatie en informatie. Een MFA light is hiervan een variant met beperkte functies.

2.3. Wonen, werken en woonomgeving

Bundel de krachten op het gebied van woningen, de openbare ruimte, bedrijventerrein Noordersluis en speelplekken zodat:

- **Bewoners trots zijn op hun buurt** (past binnen: collegeprogramma 2010-2014).
- **Wijkposten goed bereikbaar zijn** (extra inzet).
- **Wijkbeheer en toezicht zichtbaar in de wijk aanwezig zijn** (extra inzet).
- **Er blijvend aandacht is voor schoon, heel en veilig van straten, stoepen, kunstwerken, speelplekken, bankjes en plantsoenen** (past binnen: collegeprogramma 2010-2014, meerjaren ontwikkelingsplan 2010-2014).
- **Straten en stoepen in de basis op orde zijn en blijven** (past binnen: collegeprogramma 2010-2014, meerjaren ontwikkelingsplan 2010-2014).
- **Bestaande en nieuwe projecten om de buurt te verbeteren doorgang vinden** (past binnen: wijkgericht werken, eventueel extra inzet).
- **Er speelomgevingen zijn, ingericht om de fantasie en creativiteit van kinderen te prikkelen** (extra inzet).
- **Jongeren die overlast geven, in beeld zijn en blijven** (past binnen: wijkveiligheidsplannen).
- **Bedrijventerrein Noordersluis goed bereikbaar is** (extra inzet).
- **Wonen en ondernemen op bedrijventerrein Noordersluis goed samen gaan** (extra inzet).

Hoe is het nu?

- In stadsdeel Zuidwest staan in 2008 6.433 woningen. Ongeveer de helft staat in Havendiep-Noord. Dit is dan ook het dichtst bebouwde gebied in Zuidwest. Ongeveer de helft van de woningen in deze deelwijk zijn huurwoningen. In Lelystad-Haven bestaat ongeveer een derde van de woningen uit huurwoningen, terwijl in Landstrokenwijk en Hollandse Hout zijn bijna alle woningen eigendom van de bewoners.
- Bovenaan in de bewonersconsultatie over Zuidwest staat vervuiling van de openbare ruimte (onderhoud, zwerfvuil, hondenpoep). In Havendiep Noord is 38% hier tevreden over (Lelystad: 43%). Deze wijk scoort hiermee het laagst van heel Zuidwest, gevolgd door Lelystad-Haven (53%) en Landstrokenwijk (60%). Verder vindt zo'n een op de zeven inwoners van Lelystad-Haven (het oude gedeelte) en Havendiep-Noord dat de bestrating een probleem is dat met voorrang aangepakt moet worden.
- De woningen in Lelystad-Haven zijn relatief klein. Ongeveer de helft van de woningen in deze buurt heeft een vloeroppervlakte tussen de 50 en 75 vierkante meter. Hierdoor zijn de woningen goedkoop en dit trekt vooral lagere inkomens en starters. Starters stromen relatief snel door naar een andere (grotere) woningen en hechten zich minder snel aan hun woonomgeving. Mede hierdoor is de sociale cohesie op deze plekken laag.

Ambitie: een rustige woonwijk in een nette omgeving

Voor de meeste mensen is belangrijk rustig te kunnen wonen en dat het in de directe omgeving netjes is. Dan hebben we het over de straat, speelplekken, plantsoenen, routes naar winkels en scholen. Dit gaat niet vanzelf. Inzet van zowel bewoners als gemeente is en blijft nodig om ervoor te zorgen dat het schoon en veilig is. Ideaalbeeld is dat mensen trots zijn op hun buurt, zich verantwoordelijk voelen en dat zij elkaar durven aan te spreken als er iets is. Blijvend aandacht voor schoon, heel en veilig van straten, stoepen, kunstwerken, speelplekken, bankjes en plantsoenen, achterpaden en achterstallig onderhoud van particuliere tuinen is nodig vanuit de gemeente. De straten en stoepen dienen in de basis op orde te zijn. De bestrating in Botter, Tjalk en Schoener is gezien de ouder-

dom van die wijken een aandachtspunt. Verder is juist in een wijk waar het redelijk tot goed gaat, belangrijk de betrokkenheid van bewoners te behouden en waar mogelijk te vergroten door een goede service. Denk daarbij aan goede bereikbaarheid (digitaal en fysiek) van de wijkposten en zichtbaar in de wijk aanwezig zijn van wijkbeheer en toezicht.

Waar wordt aan gewerkt, nu en in de toekomst?

Actieve inzet van bewoners faciliteren

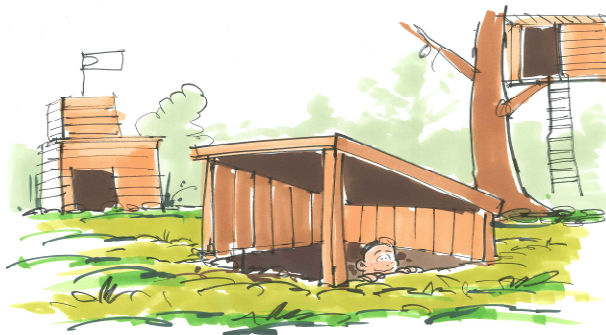
Het behouden van betrokkenheid van wijkbewoners kan verder door bewonersinitiatieven te faciliteren. Hiervoor zijn al diverse lopende projecten, zoals bijvoorbeeld het klussenproject, het keurmerk veilig wonen, het tuinenproject, projecten om zwerfvuil tegen te gaan en hondenpoep aan te pakken. Ook het bestaande buurtbudget is bedoeld om ideeën van bewoners uit te voeren.

Buurtbudget

De gemeente stelt dit budget (onder voorwaarden) beschikbaar wanneer bewoners van een straat, hofje of buurt ideeën of plannen indienen die de leefbaarheid in de buurt verbeteren. Het gaat hierbij zowel om aanpassingen in de openbare ruimte als om het verbeteren van de onderlinge sfeer in een buurt.

Buiten spelen

Doel is dat kinderen leuk en veilig buiten kunnen spelen, waarbij de speelomgeving hun fantasie en creativiteit zoveel mogelijk prikkelt. Dit betekent dat de gemeente, naast reguliere speeltuinen, in moet zetten op andere manieren van buiten spelen. De eerste stap in Zuidwest hiervoor is inmiddels in gang gezet: in juli is in de Schoener het speelbos geopend.

Verminderen overlast van sommige groepen jongeren

Zowel in Lelystad-Haven als Havendiep veroorzaakt een aantal jongeren overlast. Het gaat om vandalisme, vervuiling, drank- en drugsgebruik of het dealen van drugs. Soms afzonderlijk en soms in combinatie. In Lelystad-Haven gaat het om een groep van ongeveer 50 jongeren waarvan de leeftijd tussen de 13 en 25 jaar ligt. Vooral de oudere jongeren in de leeftijd van 18-20

vormen een probleem, omdat zij zich lastig laten verleiden met activiteiten en weinig bemoeienis wensen. In Havendiep is winkelcentrum Botter een vaste hangplek voor een groep van 10 tot 15 jongeren in de leeftijd van 14 tot 17 jaar is. Inmiddels zijn afspraken gemaakt tussen de gemeente, de wijkagent en de ondernemers over de aanpak van deze jongeren. Verder hangen jongeren incidenteel bij de brug over het water van de Botter naar de Tjalk.

Bedrijventerrein Noordersluis: goede bereikbaarheid voorop

Voor de ondernemers is een goede bereikbaarheid de belangrijke voorwaarde. Daarnaast is de combinatie van de functies wonen en ondernemen in elkaars nabijheid een aandachtspunt. Voor de ondernemers is duidelijkheid op de lange termijn belangrijk. Wat kan wel en wat niet? Tot slot willen zij vooral in gesprek blijven over eventuele knelpunten en vooral de mogelijke oplossingen.

2.4. Verkeer en vervoer

Op het gebied van verkeer en vervoer de krachten bundelen zodat:

- **Verkeersveiligheid in wijken en buurten voorop staat** (past binnen: wijkveiligheidsplannen Havendiep en Lelystad-Haven).
- **Er minder parkeeroverlast** is (past binnen: wijkveiligheidsplan Havendiep).
- **Kinderen veilig naar school** kunnen (past binnen: wijkveiligheidsplan Havendiep).

Hoe is het nu?

- In de wijkconsultatie geven bewoners vooral aan hinder te ondervinden van te hard rijden in de wijk. Zij wensen daarom op bepaalde plekken verkeersbeperkende maatregelen. Dit geldt vooral voor Lelystad-Haven, Botter, Tjalk en Schoener. Uit de wijkmonitor blijkt dat in Haven-Oud en Havendiep-Noord de meeste mensen vinden dat agressief rijgedrag in hun buurt vaak voorkomt, respectievelijk 25% en 16% (Lelystad: 11%). In Havendiep-Noord en Lelystad-Haven (oude gedeelte) vindt dan ook zo'n 15% van de bevolking dat dit probleem met voorrang aangepakt moet worden.
- Ongeveer een kwart (27%) van de inwoners van Havendiep-Noord en Landstrokenwijk noemt parkeren als grootste probleem in de wijk. In Lelystad-Haven is dit 15% (Zuidwest totaal: 21%). De parkeerruimtes in de wijken zijn gebaseerd op de norm (het aantal auto's per huishouden) die tijdens de bouw ervan⁴. Omdat het autobezit onder bewoners toeneemt, is dit vandaag de dag soms onvoldoende. Dit geldt vooral voor de wijken uit de jaren tachtig: Havendiep Noord en Haven Oud.
- Verder geven veel bewoners aan dat er regelmatig verkeersonveilige situaties rondom scholen ontstaan. De gemeente pakt dit inmiddels samen met verschillende partijen (scholen, politie, Perspectief en bewoners) aan.
- Meer dan de helft (53%) van de bewoners uit Haven zijn ontevreden over het openbaar vervoer. Het gaat dan om de frequentie, het kleine aantal haltes in de wijk en het hoge tarief (2 zones, in plaats van 1 in de rest van Lelystad).

Figuur 2.1: Gemeente Lelystad. Grootste probleem in de buurt in Zuidwest

Bron: Wijkmonitor Lelystad -Zuidwest, 2009.

⁴ Bouwjaar: Havendiep Noord (1978-1984), Landstrokenwijk (1990-1999), Haven Oud (1980-1989), Haven Rest (2000-2009).

Ambitie: een verkeersveilige en toegankelijke wijk

De visie is een verkeersveilige wijk waarin jong tot oud veilig kan wandelen, fietsen, spelen etc. met voldoende parkeerplekken in de buurt. Te hard rijden wordt zoveel mogelijk beperkt door fysieke maatregelen en handhaving. Bewoners spreken elkaar aan op wenselijk en niet wenselijk gedrag. Onoverzichtelijke situaties zijn zoveel mogelijk aangepakt. Kinderen kunnen veilig naar school. De wijk is goed toegankelijk voor mensen met een beperking. Wat handhaving betreft zitten professionals die in de wijk werken op één lijn en wordt er voor bewoners zichtbaar gehandhaafd.

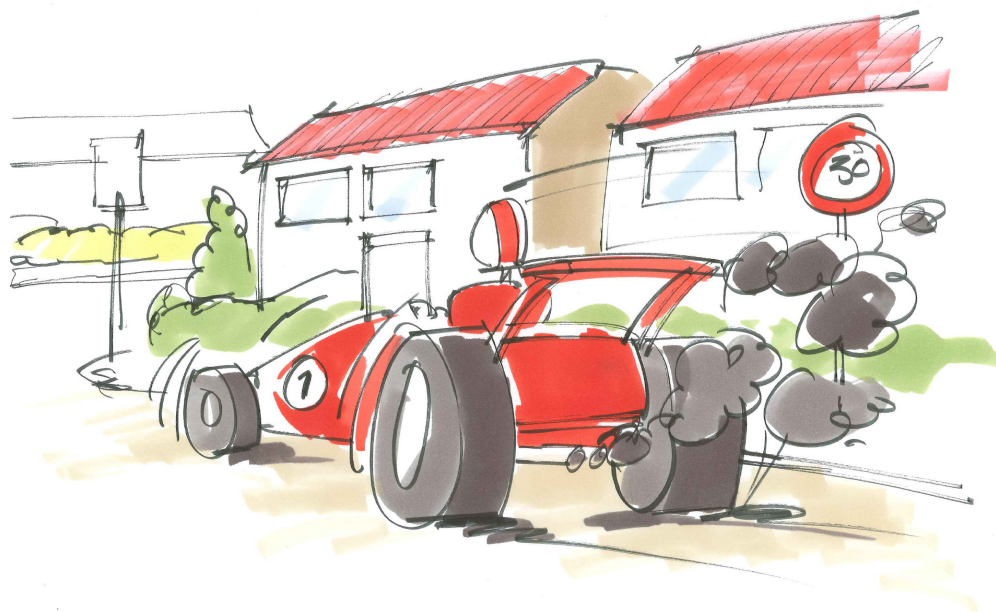
Waar wordt aan gewerkt, nu en in de toekomst?

Kinderen op weg naar school

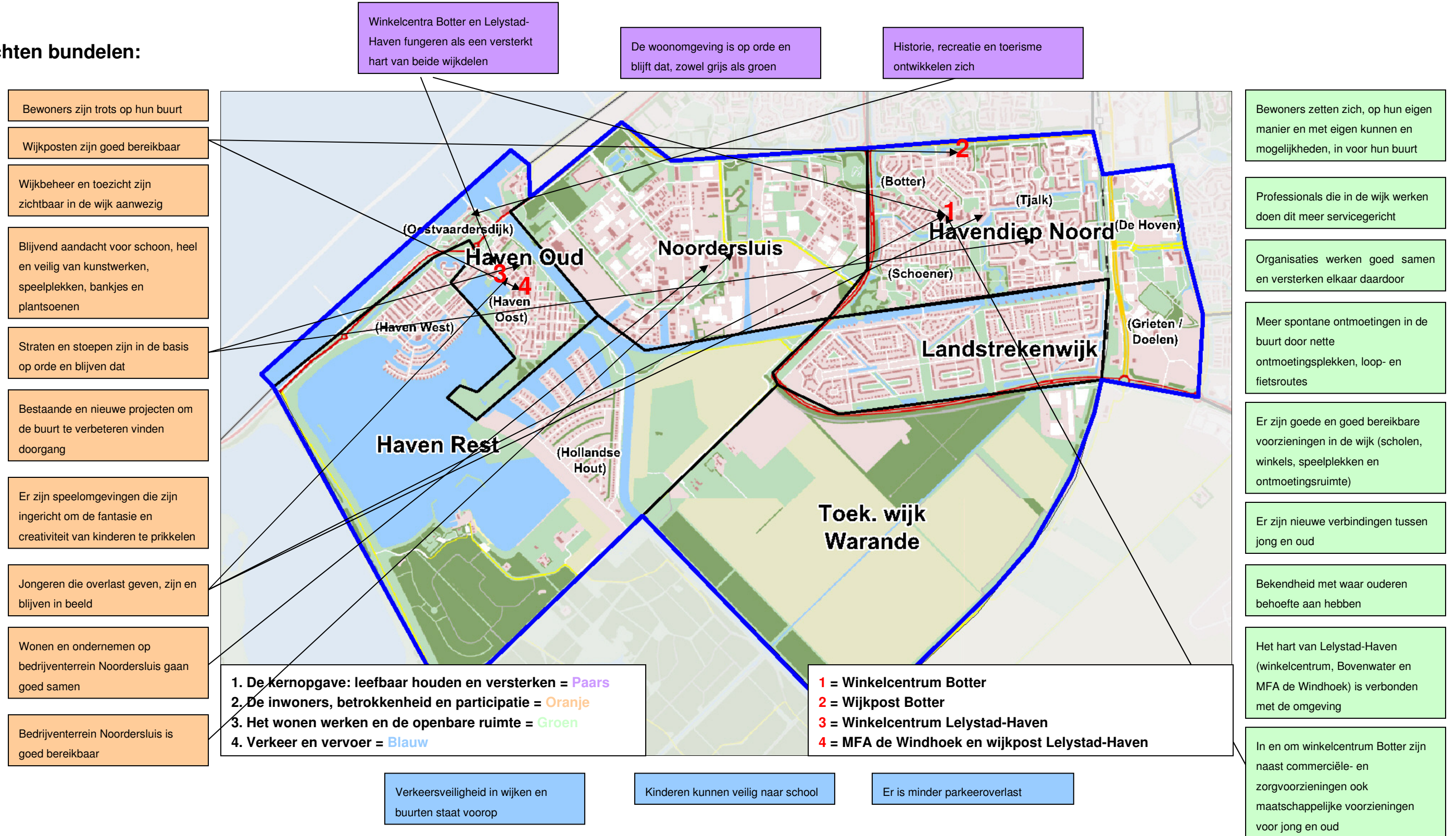
Samen met bewoners, de basisscholen en andere instellingen wordt ingezet om de verkeersveiligheid rondom scholen te verbeteren, zowel met gedragsmaatregelen, zoals ouders stimuleren hun kinderen niet met de auto naar school te brengen, als repressieve maatregelen (toezicht en handhaving). Verder daar waar nodig infrastructurele aanpassingen. Dit wordt al in het kader van de wijkveiligheidsplannen opgepakt.

Verkeersveiligheid en parkeren

Tijdens de gesprekken met bewoners zijn veel concrete plekken genoemd die niet overzichtelijk zijn, waar regelmatig te hard wordt gereden of onvoldoende parkeerplekken zijn.

Krachten bundelen:

3. Wat gebeurt al in en om Zuidwest?

In een stadsdeel waarvan de eerste buurt ruim 40 jaar geleden is gebouwd, is voor het maken van een WOP natuurlijk geen sprake van een blanco situatie. Er is vaak al het nodige gaande. Dit hoofdstuk gaat over bestaand beleid dat van invloed is op Zuidwest en over de lopende projecten in het stadsdeel.

3.1. Gemeentelijk beleid

Collegeprogramma 2010-2014

Het Collegeprogramma heeft als missie 'Samen verder werken'. Samenwerken door inwoners, bedrijven, instellingen en organisaties in Lelystad. Juist ook in tijden van bezuinigingen wil het College de keuzes samen maken.

Het College richt zich op de ontwikkeling van een verzorgingsstaat in de richting van een participatiemaatschappij. Inwoners zijn, als individu of als groep, de eerste aangewezen partij om problemen op te lossen. De uitdaging is om ondersteuning veel dichterbij de inwoners, dieper in de stad en dus op een andere schaalgrootte, te organiseren en zo ook beter gebruik te kunnen maken van de kwaliteiten van die inwoners. Kortom: meer verantwoordelijkheid bij en meer zelfredzaamheid van burgers.

Voor een WOP Zuidwest betekent dit dat voor elke gewenste maatregel scherp moet worden gekeken naar wat nu daadwerkelijk het probleem is, hoe inwoners het kunnen oplossen en of de problematiek dusdanig is dat er een noodzaak is om het wijkgericht aan te pakken, naast het bestaande beleid.

Verder hebben alle 6 inhoudelijke programmalijnen van het Collegeprogramma (iedereen blijft meedoen, samen verder werken aan talent, een leefbare stad, een sterke stad, veiligheid en voor de Lelystedeling) raakvlakken met het WOP Zuidwest.

Meerjaren Ontwikkelingsplan 2010 - 2014

In het volgende kader is in steekwoorden de essentie van het Meerjaren Ontwikkelingsprogramma (MOP) van de gemeente Lelystad weergegeven. In dit programma geeft de gemeente Lelystad aan waar zij de komende jaren naar toe wil wat betreft beleidsontwikkeling en de uitvoering van beleid. Voor het WOP Zuidwest zijn met name de onderstreepte punten van belang. Het gaat daarbij vooral om: een mooie en nette woonomgeving, veiligheid, basis- en wijkvoorzieningen, actief burgerschap en participatie van bewoners aan de samenleving.

Meerjarenprogramma maatschappelijk vastgoed

Het Meerjarenprogramma maatschappelijk vastgoed zet in op clustering van de aanwezige voorzieningen in multifunctionele accommodaties (MFA), omdat dit de **verbindende functie** ervan in de samenleving vergroot. Verder heeft het een stimulerend en ondersteunend karakter bij de volgende programmalijnen en beleidsthema's:

- Binding en ontmoeting.
- Jeugd staat voorop / Doelgroepenbeleid jeugd.
- Wonen, welzijn en zorg / doelgroepenbeleid ouderen.
- Wijkontwikkeling / wijkgericht werken.
- Doelgroepenbeleid ten aanzien van allochtonen.
- Cultuur en sport.
- Onderwijs.

Voor Havendiep betekent dit dat de gemeente in 2018 besluit of zij een MFA light in Havendiep gaat realiseren.

De topprioriteiten uit het MOP 2010 - 2014:

1. Inzetten op een duurzame samenleving

- duurzame ontwikkeling van de stad - onderlinge betrokkenheid inwoners - groei naar 80.000 inwoners - verscheidenheid in woningaanbod - evenwichtige bevolkingssamenstelling - *bewoners voelen zich thuis en veilig - faciliteren ontmoetingen via buurtcentra - stimuleren actieve deelname bewoners aan samenleving - extra investeren in opleiding en werk - veilige leefomgeving - klimaatneutraler* -

2. Sterke stad in een groter verband

- uitbouw werkgelegenheid - met name nijverheid / industrie, logistiek, energieproducten en bouwsector / materialen - verbetering bereikbaarheid -

3. Lelystad voor het beste onderwijs

- onderwijs één van de grootste opgaven - beter onderwijs - betere afstemming verschillende onderwijssoorten - kwaliteitsimpuls beginnen bij voor- en voerschoolse educatie en basisschool - basis voor perspectiefvolle onderwijsloopbaan jeugd - regierol college nadrukkelijker invullen -

4. Herstructurering 70- en 80-er jaren wijken

- herstructurering wijken uit jaren '70 en '80 topprioriteit - *aantrekkingskracht wijken behouden - onverminderd doorgaan met wijkaanpak, een wijkaanpak op maat - hoge waardering wonen (de woning) en woonomgeving in Lelystad vasthouden - op wijkniveau meer investeren in sociale basisvoorzieningen en realiseren van wervende wijkvoorzieningen volgens het marktplaatsconcept* -

5. Meer ruimte en verantwoordelijkheid voor burgers

- *eigen verantwoordelijkheid burgers stimuleren* - te sterke afhankelijkheid van gemeente geconstateerd - (her)bezinning rol gemeente - goed en sterk partnerschap - kwalitatief goede en toegankelijke dienstverlening -

Meerjarenprogramma wonen, welzijn, zorg 2005-2015

In het meerjarenprogramma wonen, welzijn, zorg 2005-2015 beoogt de gemeente kwantitatief en kwalitatief voldoende aanbod te realiseren van huisvesting, welzijnsfuncties en zorg (verzorging, verpleging en begeleiding) voor ouderen, mensen met een beperking of met langdurig psychiatrische problematiek. Doel is dat deze doelgroepen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen of zelfstandig gaan wonen. Hieruit komen de volgende opgaven en uitgangspunten op het gebied van zorg en welzijn voort:

Realisatie van drie-, twee-, en eensterrenzones verdeeld over de stad. Een driesterrenzone omvat de meeste voorzieningen op het gebied van wonen, welzijn en zorg; kern van zo'n zone is een verzorging- of verpleeghuis. In de twee- en eensterrenzones zijn steeds minder voorzieningen op dit gebied. Voor Zuidwest geldt:

- Driesterrenzone: rondom De Hoven.
- Tweesterrenzone: Lelystad-Haven.
- Eensterrenzone: Botter, Schoener, Tjalk, Landstrekenwijk.

Opgave en uitgangspunten bij realisatie van welzijnsvoorzieningen voor de doelgroep wonen, welzijn en zorg:

- Informatie- en adviesfunctie.
- Spreekuur (in drie- en tweesterrenzones).
- Ontmoeting en activiteiten.
- Restaurantfunctie (in driesterrenzones)
- Praktische dienstverlening

- Professionaliseringslag bestaande wijkinfrastructuur

Wijkveiligheidsplannen Havendiep en Lelystad-Haven

Begin 2008 is besloten om wijkveiligheidsplannen op te stellen voor de acht wijken in Lelystad. Het doel van deze plannen is om criminaliteit en overlast te verminderen en het veiligheidsgevoel bij wijkbewoners te verbeteren. In de volgende kaders zijn de conclusies van beide wijkplannen weergegeven. Inmiddels is met de uitvoering van beide plannen begonnen.

Conclusies uit het wijkveiligheidsplan Lelystad-Haven 2009-2010:

- Speerpunten voor veiligheid:
  - Verkeersveiligheid en meldingsbereidheid.
  - Veilige routes.
  - Agressief rijgedrag.
- Speerpunten voor sociale onveiligheid:
  - Een wisselende groep van ca. 50 jongeren in Lelystad-Haven.
  - Plan van aanpak woonwagenkamp.
  - Verloedering van de wijk.
- Speerpunten voor bescherming tegen criminaliteit:
  - Keurmerk Veilig Ondernemen Bedrijventerreinen.
  - Aanpak hennepsteelt.
  - Gewelddelicten Botter en Landstreekwijk.

Conclusies uit het wijkveiligheidsplan Havendiep 2009-2010:

- Speerpunten voor verkeersveiligheid:
  - Bewustwording en beïnvloeding van agressief rijgedrag.
  - Parkeeroverlast Botter en Landstreekwijk.
  - Parkeeroverlast bij basisscholen: inzet Trefpunt bij De Schakel en de Triangel.
- Speerpunten voor sociale onveiligheid:
  - Verloedering van achterpaden.
  - Zwerfvuil in winkelcentrum Tjalk.
  - Jongeren in de Botter.
- Speerpunten voor bescherming tegen criminaliteit:
  - Aanpak onveiligheid Grietenij.
  - Terugdringen woninginbraken Tjalk / Botter.
  - Gewelddelicten Botter en Landstreekwijk.

Nota recreatie en toerisme 2005

In de nota recreatie en toerisme (2005) zijn drie hoofddoelstellingen geformuleerd:

- Doorontwikkeling van de basiskwaliteiten.
- Versterking van de toeristische knopen.
- Meer aandacht voor marketing en promotie.

In de nota worden het werkeiland en het bosgebied bij Hollandse Hout genoemd als plekken waar toerisme en recreatie zich verder kunnen ontwikkelen.

Gebiedsvisie Hollandse Hout

Deze gebiedsvisie is momenteel in de maak en gaat vooral over het bosgebied bij Hollandse Hout. In de visie worden de recreatiemogelijkheden uitgebreid opgenomen. Omdat het bosgebied bij Hollandse Hout veelal gebruikt wordt door inwoners van Lelystad-Haven en Hollandse Hout is het van belang deze gebiedsvisie te blijven volgen.

4. Wensen van bewoners, ondernemers en organisaties

Zoals eerder genoemd zijn we op verschillende manieren de wijk in gegaan om bewoners te vragen naar hun wensen voor de wijk. Deze wijkconsultatie, waarmee we via verschillende kanalen zo'n 315 mensen hebben gesproken, vormt samen met de wijkmonitor Zuidwest de basis voor de toekomstvisie in hoofdstuk 2. We gaan in dit hoofdstuk eerst dieper in op de wijkconsultatie, de respons en de gesprekken die zijn gevoerd en geven daarna een korte samenvatting van de uitkomsten. We splitsen dit in hoofdstuk 5 verder uit naar wijkdeelniveau.

4.1. Aanpak van de wijkconsultatie

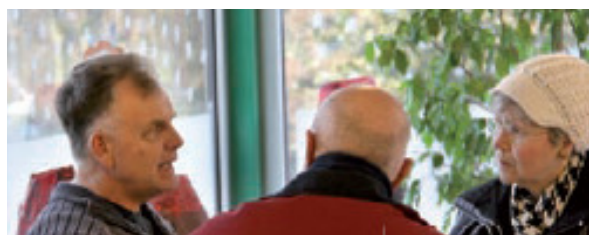
Voor de wijkconsultatie zijn we op verschillende manieren de wijk ingegaan:

Inloophbijeenkomsten voor bewoners

In januari en februari 2010 hebben we een drietal inloophbijeenkomsten voor bewoners georganiseerd. Deze bijeenkomsten zijn vooraf aangekondigd in de bewonersbrief, op diverse websites en in het informatiebulletin voor ouders van een aantal basisscholen. De inloophbijeenkomsten vonden plaats op de volgende locaties:

- Basisschool de Tjotter (Landstreckenwijk).
- MFA de Windhoek (Lelystad-Haven).
- Basisschool de Schakel (Botter).

De opkomst in de Botter was met circa 40 bewoners het grootst, gevolgd door Landstreckenwijk met 25 bewoners. Waarschijnlijk deels vanwege het slechte weer was de opkomst in Lelystad-Haven met vier bewoners gering.

Tijdens de inloophbijeenkomsten konden bewoners met het wijkteam in gesprek over de wijk aan de hand van de wijkmonitor. Een samenvatting was te zien op panelen. Waar we vooral benieuwd naar waren:

- Wat koestert u in de buurt of wijk (waar moeten we zuinig op zijn, behouden)?
- Wat zou u willen veranderen (waar moet iets aan gedaan worden, wat moet echt anders, aangepakt worden)?
- Wat zou u willen toevoegen (wat mist nu, waar liggen kansen)?

Straatinterviews met bewoners

Naast de inloopbijeenkomst zijn in januari en februari 2010 zijn op de volgende plekken in de wijk straatinterviews gehouden met bewoners:

- Winkelcentrum de Botter.
- De Hoven: in het restaurant.
- Op het plein voor de Albert Hein in Lelystad-Haven.
- De Buizerd (Tjalk).

De straatinterviews zijn door middel van een bewonersbrief en via andere media bij alle huishoudens in Zuidwest aangekondigd, inclusief locatie en tijd. Alleen de interviews in de Buizerd zijn niet van tevoren aangekondigd. Dit is een gezamenlijk initiatief geweest van de gemeente en Stichting Welzijn Lelystad, om ook oudere bewoners te spreken. Ondanks het koude weer, hebben de wijkteams Botter en Lelystad-Haven veel mensen gesproken. Deze gesprekken gingen over wat zij in de wijk willen koesteren, veranderen en toevoegen. De bewoners die we spraken, waren over het algemeen toevallig op de plek waar de straatinterviews werden gehouden, omdat ze bijvoorbeeld boodschappen gingen doen. Maar er waren zeker ook bewoners die het wijkteam speciaal hebben opgezocht. De respons was daarbij als volgt:

Deelwijk / buurt	Aantal interviews
Lelystad-Haven	80
Hollandse Hout	4
De Hoven / Grietenij / Ravelijn	36
Botter	42
Tjalk	17
Schoener	19
Landstrekenwijk	12
Noordersluis	4
Totaal	214

‘Straatinterviews’ met ondernemers gevestigd in winkelcentrum Botter

Tijdens de straatinterviews hebben twee interviewers met ondernemers uit winkelcentrum Botter gesproken. Het ging daarbij onder andere om de kapper, de bakker en de eigenaar van de supermarkt. Deze gesprekken gingen over wat de ondernemers in het winkelcentrum willen koesteren, veranderen en toevoegen.

Gesprekken met professionals die in de wijk werken

In februari is tijdens het informele koffie-uurtje voor professionals die dagelijks in de wijk te vinden zijn, per wijk een gesprek georganiseerd. Bij deze twee gesprekken waren onder andere aanwezig: een ouderenwerker en een jongerenwerker van Stichting Welzijn Lelystad, een buitengewoon opsporingsambtenaar van Perspectief, de woonconsulent van Centrada, de milieupolitie, de wijkagent van

Lelystad-Haven, de wijkconsulenten van wijkpost Botter en Lelystad-Haven. Omdat de uitkomsten van de straatinterviews en de inloopbijeenkomsten voor bewoners vooral fysiek georiënteerd waren, hebben we tijdens de gesprekken met de wijkprofessionals vooral gevraagd naar sociale aspecten in de wijk. Los van deze gezamenlijke bijeenkomsten zijn aparte gesprekken gehouden met de wijkconsulenten van Botter en Lelystad-Haven en de jongerenwerker van Stichting Welzijn Lelystad.

Gesprek met ondernemersplatform Noordersluis

Op 11 januari 2010 heeft een gesprek plaatsgevonden met het bestuur van ondernemersplatform Noordersluis. Dit bedrijventerrein ligt midden tussen de woonbuurten van Lelystad Zuidwest en neemt daarom een bijzondere positie in. In het WOP betrekken we de bewoners en bedrijven van Noordersluis, maar de functie van Noordersluis staat niet ter discussie.

Reacties via internet

In de uitnodigingsbrief voor de inloopbijeenkomsten en straatinterviews is ook aangegeven dat bewoners via internet (www.lelystad.nl/wopzuidwest) of op een speciaal mailadres (wopzuidwest@lelystad.nl) konden reageren. Hiervan hebben ongeveer 30 bewoners gebruik gemaakt.

Politieke avond in Lelystad-Haven

In februari 2010 is door de wijkraad Lelystad-Haven een politieke avond georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomst waren circa 60 bewoners aanwezig. Naast een discussie met politieke partijen over punten die in Haven spelen, heeft de wijkraad de bewoners gevraagd naar hun wensen voor de wijk (koesteren, veranderen, toevoegen).

Lijst met verbeterpunten

Alle reacties en tips van bewoners, professionals die in de wijk werken, ondernemers etc. zijn opgenomen in een lijst met verbeterpunten. Het wijkteam houdt dit overzicht bij en geeft daarop aan welke punten zijn opgelost, wat nog gaat gebeuren en wat helaas niet uitgevoerd kan worden. De meest recente lijst is te vinden op www.lelystad.nl/mijnwijk.

4.2. Uitkomsten van de wijkconsultatie in het kort

Inloopbijeenkomsten en straatinterviews

- Bewoners zijn vooral tevreden over de rust & ruimte, natuur, groen, water en voorzieningen in Zuidwest. Bij dit laatste gaat het dan vooral om winkels. Verder is tijdens de inloopbijeenkomsten door bewoners in Lelystad-Haven genoemd dat zij het dorpsgevoel dat zij hebben waarderen. Ook noemen bewoners als pluspunt van de wijk het winkelaanbod in Botter en Tjalk en de sociale betrokkenheid in de Hoven, Grietenij, Ravelijn, Schoener en Tjalk. Ondernemers die gevestigd zijn in winkelcentrum de Botter zijn hier over het algemeen tevreden over. Daarnaast vinden bewoners dat braakliggende terreinen waar kinderen 'de wereld' kunnen ontdekken van belang. Het gaat dan onder andere om terreinen in de buurt van de Landstrekenwijk en Hollandse Hout.
- Ontevreden zijn bewoners over: te hard rijden in de wijk, verkeersveiligheid rondom scholen, overlast van zwerfvuil en honden- en kattenpoep, het openbaar vervoer in Lelystad-Haven en overlast van hangjongeren in Botter (onder andere het winkelcentrum), Tjalk en Schoener. Verder noemt een aantal ondernemers de verkeersveiligheid rondom hun winkels in de Botter.
- Bewoners uit Havendiep willen graag meer voorzieningen voor jongeren toevoegen. Het gaat dan zowel om activiteiten, als om meer basketbal- en / of voetbalveldjes en bijvoorbeeld een openluchtwembad aan de zuidkant van de stad waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten. Ook wensen bewoners winkels in Landstrekenwijk en een breder winkelaanbod in Lelystad-Haven. Ook beter strooien in de winter is een wens die veel bewoners uiten, net als het toevoegen van speelplekken voor kinderen en activiteiten voor jong en oud. Daarnaast noemen bewoners dat zij meer politie op straat willen zien.

Professionals die in de wijk werken⁵

- Professionals die in de wijk werken zijn vooral tevreden over de goede mix tussen jong en oud, autochtoon en allochtoon. Dit is vooral zo in het wooncomplex de Grietenij. Ook is er een goede mix van bewoners in de Tjalk, Lelystad-Haven en Hollandse Hout. Verder is er in vergelijking met een aantal jaren geleden minder vervuiling in Lelystad Zuidwest. Het gaat dan om zwerfvuil, hondenpoep en auto-wrakken. Als laatste geven de professionals aan dat de voorzieningen voor jongeren in Lelystad-Haven (de skatebaan, het voetbalveld en het basketbalveld) moeten blijven zoals het nu is.
- In Zuidwest is een aantal dingen die volgens de professionals moeten veranderen. Het gaat dan om:
  - Problemen in de wijk rond arbeiders uit Midden- en Oost-Europa. Het gaat hierbij onder andere om geluid- en parkeeroverlast.
  - Parkeerproblemen: het is niet altijd duidelijk waar wel en waar niet geparkeerd mag worden.
  - Verkeersveiligheid en parkeren rondom scholen.
  - Te hard rijden in Landstrekenwijk.

---

⁵ Dit zijn: ouderenwerker en jongerenwerker van Stichting Welzijn Lelystad, een buitengewoon opsporingsambtenaar van Perspectief, de woonconsulent van Centrada, milieuagent, wijkagent van Lelystad-Haven, wijkconsulent van wijkpost Botter en Lelystad-Haven.

- De verwaarloosde bootjes in Lelystad-Haven die zorgen voor een rommelige uitstraling van het gebied.
- De professionals vinden dat in Zuidwest een aantal zaken toegevoegd moeten worden. Het gaat dan om voorzieningen en structurele activiteiten voor jongeren, een ontmoetingsplek / buurthuis voor bewoners in Havendiep, een betere afstemming van activiteiten in de Buizerd, de Hoven en Leijakkers, aandacht voor groot onderhoud en het opwaarderen van de hofjes (woonerven) in de Botter door deze op te fleuren en gezelliger te maken. Als laatste is een betere samenwerking gewenst tussen professionals. Wanneer zij beter weten van elkaar wat ze doen, kunnen problemen als bijvoorbeeld eenzaamheid eerder gesignaleerd en aangepakt worden.

Bestuur ondernemersplatform Noordersluis

- De ondernemers willen zuinig zijn op: de goede sociale controle, de betrokkenheid van de ondernemers, het goede ondernemersklimaat voor startende bedrijven, de goede logistiek, de goede bereikbaarheid met de fiets en het OV, de gescheiden fietspaden.
- Verkeer en bereikbaarheid zijn belangrijk voor bedrijven. Toename van verkeer op en om Noordersluis is een aandachtspunt. Voertuigen die op de weg parkeren belemmeren soms de doorgang voor vrachtwagens. De extra aansluiting op de A6 is uiteraard belangrijk voor Noordersluis.
- De combinatie van de functies wonen en ondernemen in elkaars nabijheid is een aandachtspunt. Voor de ondernemers is duidelijkheid op de lange termijn belangrijk. Wat kan wel en wat niet? Tot slot willen zij vooral in gesprek blijven over eventuele knelpunten en vooral de mogelijke oplossingen.

Verdiepende gesprekken organisaties

Naast gesprekken met bewoners en professionals die in de wijk werken, hebben we de gegevens van de wijkmonitor verdiept door gesprekken met diverse organisaties. Het gaat hierbij onder andere om Humanitas, GGD gezondheidszorg, MEE, Kwintes6, de directeur van de brede school in Lelystad-Haven, maar ook om verschillende beleidsmedewerkers binnen de gemeente Lelystad. Humanitas, GGD gezondheidszorg en MEE geven aan geen bijzondere ontwikkelingen in Zuidwest waar te nemen. Verder kwamen de volgende punten uit de diverse gesprekken naar voren:

- Hou ook in Zuidwest aandacht voor sociale aspecten in de wijk. Momenteel is bijvoorbeeld de sociale veiligheid in het stadsdeel goed, maar dit kan in sommige delen, vooral de oudere delen, omslaan. Blijf hier alert op.
- Het is wenselijk om de sociaal maatschappelijke functie van Botter centrum verder uit te bouwen om het hart van de wijk te versterken.
- De verschillen binnen stadsdeel Zuidwest zijn groot. Zo wonen rond de Ringdijk in Lelystad-Haven een aantal gezinnen met lage inkomens. Mensen werken vaak wel, maar dit lijkt onvoldoende op te leveren.

⁶ Deze organisatie heeft geen vestigingen in Zuidwest.

Verder zoeken mensen elkaar in die buurt soms dagelijks op voor een kop koffie, maar hebben door het frequente contact ook eerder ruzie. In andere buurten zijn mensen afstandelijker, uitgezonderd de Botter. Deze buurt zit hier tussen in.

- Binnen de doelgroep van Humanitas heeft een aantal moeders met kleine kinderen te maken met gebrek aan een sociaal netwerk. Ze wonen vaak nog niet zo lang in Lelystad en kennen er weinig mensen. Verder zijn ze door de kinderen niet zo mobiel en flexibel om hun sociale netwerk makkelijk te versterken.
- De directeur van brede school de Sluis constateert dat er steeds meer kinderen met een ontwikkelingsachterstand naar deze school komen.

5. Uitkomst monitor en consultatie per deelwijk

1. Havendiep Noord
2. Landstrekenwijk
3. Haven Oud
4. Haven Rest (Hollandse Hout)
5. Noordersluis

Veel opmerkingen gaan heel precies over een bepaalde plek in de wijk. Voor het achterhalen van de concrete plekken en opmerkingen is een apart overzicht gemaakt. Zie hiervoor www.lelystad.nl/mijnwijk.

De in dit hoofdstuk opgenomen kaarten komen uit de ruimtelijke inventarisatie (zie bijlage 4) en passen bij wat de meeste bewoners wensen. De kaarten zelf gaan over het hier en nu en geven dus geen toekomstbeeld weer.

Bronnen:

- Wijkmonitor Zuidwest
- Ruimtelijke analyse afdeling RP gemeente Lelystad
- Gesprekken wijkraden november 2009
- Kopgroep november 2009
- Projectgroep oktober 2009
- Wijkconsultatie:
  - Inloopbijeenkomsten
  - Straatinterviews
  - Reacties via internet (wopzuidwest@lelystad.nl of www.lelystad.nl/mijnwijk)
  - Gesprekken met professionals die in de wijk werken
  - Gesprek bestuur platform Noordersluis

5.1. Havendiep Noord: Botter, Tjalk, Schoener, Grietenij en de Hoven

Het wijkteam heeft 78 mensen gesproken uit dit wijkdeel via de straatinterviews in winkelcentrum de Botter en 40 op de inloopbijeenkomst in basisschool de Schakel. De top drie van wensen:

Koesteren (zuinig zijn op):

Natuur: groen / water / vogels / ruimte (35x)

1. Voorzieningen: Botter centrum, Tjalk en gezondheidszorg (13x)
2. Sociale wijk (3x, mensen uit Tjalk en Schoener)

Veranderen aan je wijk:

1. Zwerfvuil (21x)
2. Hangjongeren (13x)
3. Parkeerproblemen (15x, vooral vanuit Botter)

Toevoegen:

1. Plek of iets te doen voor de jeugd (11x)
2. Toevoegen van speelplekken (9x, deels uit Schoener)
3. Buurthuis waar buurtbewoners samen kunnen komen (9x)

Kaart 5.1: Voorzieningen in Havendiep-Noord, 2009 Gemeente Lelystad.

Bron: Ruimtelijke analyse gemeente Lelystad.

Kaart 5.2: Gemeente Lelystad. Openbaar groen in Havendiep-Noord, 2009

Bron: Ruimtelijke analyse gemeente Lelystad.

De wijkmonitor over Havendiep-Noord:

Algemeen

- 'gaat vooruit' 22%, 'gaat achteruit' 23% (ongeveer gelijk Lelystad).
- Grootste problemen volgens bewoners:
parkeren - verkeer - bestrating - onderhoud groen.

Mensen

- 6.347 inwoners - Wat meer ouderen vanaf 65 jaar - Minder jongeren (0-29).
- 2.908 huishoudens - Veel eenpersoonshuishoudens - Weinig gezinnen.

Sociaal

- Meesten (89%) medeverantwoordelijk leefbaarheid.
- 1 op 3 bewoners is enigszins geïsoleerd (gelijk Lelystad).
- Maatschappelijke participatie is teruggelopen.

Veiligheid

- Relatief veel geweldsdelicten.
- Bewoners ervaren verslechtering veiligheid.

Fysiek

- Tevredenheid voorzieningen in de buurt.
- Minder tevreden: schoonhouden wegen en groen.
- 3.013 woningen - veel huurwoningen (51%).
- Groot deel (50%) woont er al 20 jaar of langer.

Economie

- Relatief veel mensen met laag inkomen (43%).
- De Hoven / Grietenij: veel arbeidsplaatsen.

Verder vaker genoemd bij veranderen: te hard rijden (5x genoemd, vooral in Tjalk), gevaarlijke situaties door onoverzichtelijke plekken (4x), veel honden- en kattenpoep (7x, vaak uit Schoener), onderhoud van groen (2x genoemd), tuinen bewoners schoonhouden handhaving (2x genoemd). En bij toevoegen is aan de orde geweest: sociale betrokkenheid in de wijk (2x vanuit Schoener), politie in de wijk / meer patrouille (6x), strooien en sneeuw opruimen in Lelystad tijdens winter (8x).

5.2. Landstrekenwijk

Het wijkteam heeft 12 mensen gesproken uit dit wijkdeel via de straatinterviews in winkelcentrum de Botter en 25 op de inloopbijeenkomst in basisschool de Tjotter. De top drie van wensen:

Koesteren (zuinig zijn op):

1. De natuur en het groen (10x)
2. Ruimte om te wandelen, te spelen en te leven (7x)
3. Huidige speelvoorzieningen in de wijk (3x)

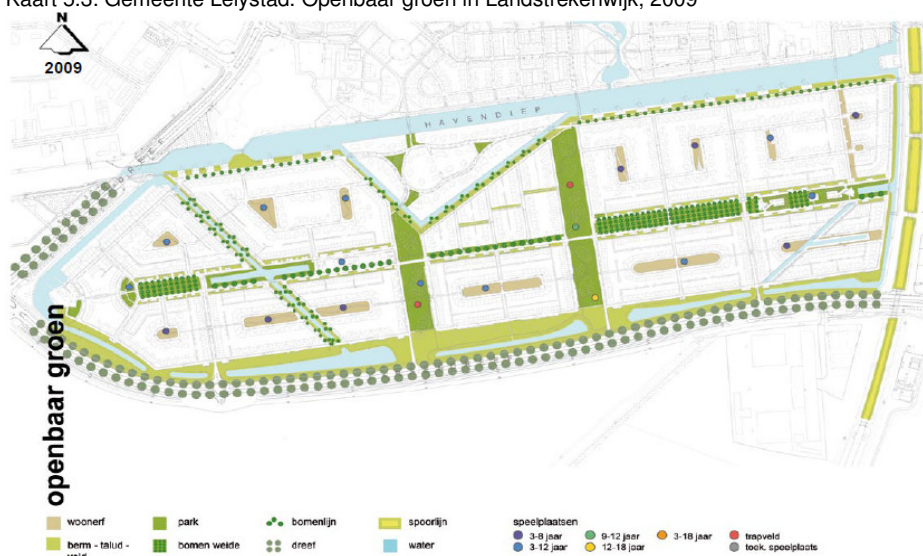
Veranderen aan je wijk:

1. Verkeersveiligheid en parkeren rondom scholen (8x)
2. Verkeersveiligheid (5x)
3. Te hard rijden, zowel door auto's als bussen en scooters / brommers (7x)

Toevoegen:

1. Meer voorzieningen en activiteiten voor jongeren (12x)
2. Meer aandacht voor het groen in de wijk: op sommige plekken is weinig groen, op andere kan het gezelliger (9x)
3. Stimuleren van ontmoeting in de wijk, onder andere buurthuis en jeu de boules baan (5x)

Kaart 5.3: Gemeente Lelystad. Openbaar groen in Landstrekenwijk, 2009

Bron: Ruimtelijke analyse gemeente Lelystad.

De wijkmonitor over Landstrekenwijk:

Algemeen

- Geen eigen winkelcentrum.
- Prettig om in de wijk te wonen - bewoners verwachten wel achteruitgang.
- Grootste problemen volgens bewoners: parkeren - verkeer - hondenpoep.

Mensen

- 4.548 inwoners - veel jongeren (0-29) - weinig ouderen vanaf 65 jaar.
- 1.485 huishoudens - veel gezinnen - weinig eenpersoonshuishoudens.

Sociaal

- Veel bewoners (erg) gelukkig.
- Weinig bewoners leven geïsoleerd.
- Meesten (94%) medeverantwoordelijk leefbaarheid.
- Maatschappelijke participatie is gemiddeld, maar loopt terug.

Veiligheid

- Bewoners voelen zich erg veilig in de buurt.

Fysiek

- Tevreden over: straatverlichting, onderhoud wegen, schoonhouden wegen en groen, speelmogelijkheden, OV.
- Minder tevreden: vervuiling, parkeergelegenheid.
- 1.494 woningen - bijna allemaal koopwoningen.
- WOZ waarde hoog.

Economie

Besteedbaar inkomen per bewoner hoog.

Verder vaker genoemd bij veranderen: inrichting van schoolpleinen: gezelliger en creatiever en meer samenhang (4x), overlast van loslopende honden en hondenpoep (3x genoemd), geluidsoverlast (2x genoemd), inrichting van het groen (2x). Verder bij toevoegen vaak genoemd: toevoegen van speelplekken (3x genoemd), creëren van plekken voor waterrecreatie (2x), toevoegen van winkels in de wijk (2x), verkeersveiligheid (2x), voetpad voor het uitlaten van honden (2x).

5.3. Noordersluis

Het wijkteam heeft 4 mensen gesproken uit dit wijkdeel tijdens de inloopbijeenkomsten.

Koesteren (zuinig zijn op): de natuur en het groen (1x).
Veranderen aan je wijk: verkeersveiligheid (2x) en parkeerproblemen (1x).
Toevoegen: meer voet- en fietspaden (2x).

Kaart 5.4: Gemeente Lelystad. Verkeersstructuur Noordersluis, 2009

Bron: Ruimtelijke analyse gemeente Lelystad.

De wijkmonitor over Noordersluis:

Algemeen

- Bedrijventerrein met 402 bedrijven.

Mensen

- 390 inwoners.
- Lage bewonersdichtheid.

Sociaal

- Tevreden over: bevolkingssamenstelling.
- Minder tevreden: sociale samenhang, veiligheid.

Veiligheid

- Veel geregistreerde geweldsdelicten, overige vermogensdelicten. (bijv. auto-inbraken), incidenten drugs/drankoverlast en vernielingen.

Fysiek

- Tevreden over: publieke ruimte - woningvoorraad.
- Minder tevreden: voorzieningen.

Economie

- 3.830 arbeidsplaatsen.
- 40% industrie en bouw, 30% handel en horeca.

5.4. Lelystad-Haven

Het wijkteam heeft 80 mensen gesproken uit dit wijkdeel via de straatinterviews in winkelcentrum de Botter en 4 op de inloopbijeenkomst in MFA de Windhoek. De top drie van wensen:

Koesteren (zuinig zijn op):

1. De openheid, rust, ruimte, groen, water en natuur (36x)
2. De kleinschaligheid en het dorpsgevoel (18x)
3. Winkels (13x)

Veranderen aan je wijk:

1. Overlast van honden- en kattenpoep (29x)
2. Te hard rijden (17x)
3. Parkeerproblemen (16x)

Toevoegen:

1. Vergroten van het winkelaanbod (22x)
2. Meer activiteiten in het buurthuis: van jong tot oud (10x)
3. Beter strooien en sneeuwruimen (7x)

Kaart 5.5: Gemeente Lelystad. Voorzieningen in Haven Oud, 2009

Bron: Ruimtelijke analyse gemeente Lelystad.

De wijkmonitor over Haven Rest

Algemeen

- Nieuwste buurten van Lelystad-Haven: Haven-West en Hollandse Hout.
- Enigszins geïsoleerde ligging.
- Grootste problemen volgens bewoners:
Gebrek aan speelplaatsen - hondenpoep - verkeer - parkeren - openbaar groen - kwaliteit Bovenwater (blauwalg) – OV.

Mensen

- 2.812 inwoners - weinig ouderen vanaf 65 jaar.
- 915 huishoudens - weinig eenpersoonshuishoudens.
- Veel hoog opgeleiden.

Sociaal

- Sterke sociale cohesie.
- Sociale contacten vooral buiten de eigen buurt en gemeente.
- Bewoners: weinig aandacht problemen in de buurt.

Veiligheid

- Bewoners voelen zich veilig in de buurt.

Fysiek

- Veel water in de buurt - aantal woningen liggen aan het water.
- Tevreden over: parkeren.
- Minder tevreden: OV - winkels voor dagelijkse boodschappen.
- 1.051 woningen - vooral koopwoningen.
- Gemiddelde WOZ waarde hoog.

Gemeente Lelystad

Naar een WOP voor Zuidwest
Bijlagenboek bij toekomstvisie

Augustus 2010

Projectnr. 995.100

Boulevard Heuvelink 104
6828 KT Arnhem
Postbus 1174
6801 BD Arnhem

Telefoon (026) 3512532
Telefax (026) 4458702

E-mail info@companen.nl
Internet www.companen.nl

Gemeente Lelystad

Naar een WOP voor Zuidwest
Bijlagenboek bij toekomstvisie

Augustus 2010

Inhoud

Bijlage 1: Verslag gesprekken wijkprofessionals pag 1

Bijlage 2: Verslag gesprek bestuur ondernemersplatform Noordersluis pag 5

Bijlage 3: Voorstel wijkraad Haven pag 7

Bijlage 4: Ruimtelijke inventarisatie Zuidwest pag 8

Bijlage 5: Toetsingskader pag 54

Bijlage 1: Verslag gesprekken wijkprofessionals

Gesprek met professionals die in de wijk werken (WOP Zuidwest)

Wijkpost Botter, donderdag 11 februari

Aanwezig

De volgende personen waren tijdens het gesprek aanwezig:

- Anneke Uhlenbeck (ouderenadviseur, Stichting Welzijn Lelystad)
- Hanneke Hilhorst (woonconsulent Centrada)
- Dennis Bruins (milieupolitie)
- Jacco van Musscher (milieupolitie)
- Marijke Vrie (Perspectief (boa))
- Helminde Hubeek (Companen)
- Marleen Platje (Companen)

Doel en werkwijze

Het inventariseren van ideeën van professionals die in de wijk werken op het gebied van leven, wonen en welzijn van mensen, straten, groen, voorzieningen en bedrijven in Lelystad Zuidwest. Dit hebben we gedaan aan de hand van de volgende vragen:

- Wat u koestert in de buurt of wijk (waar moeten we zuinig op zijn, behouden)?
- Wat u zou willen veranderen (waar moet iets aan gedaan worden, wat moet echt anders, aangepakt worden)?
- Wat u zou willen toevoegen (wat mist nu, waar liggen kansen)?
- Omdat bewoners tijdens de gehouden inloopbijeenkomsten en straatinterviews veel fysieke punten noemden, lag de nadruk in het gesprek met professionals op het sociale aspect.

Uitkomsten

Koesteren

- In het wooncomplex de Grietenij is op dit moment een goede mix van jong en oud. Zorg ervoor dat dit zo blijft, want het is nu een prettige woonomgeving.
- Tjalk is een volksbuurtje in de positieve zin van het woord. Dit moeten we zo houden.
- De goede mix van de bevolking (oud en jong, autochtoon en allochtoon) in Zuidwest zorgt er waarschijnlijk voor dat het in Zuidwest beter gaat dan in andere wijken van Lelystad. Deze bevolkingsmix moeten we dus zoveel mogelijk behouden.
- In vergelijking met een aantal jaren geleden is er veel minder vervuiling in Lelystad Zuidwest. Het gaat dan onder andere om illegale dumping en zwerfvuil. Ook ligt er minder hondenpoep. De professionals denken dat dit komt door de maatregelen die de gemeente heeft genomen: onder andere vaker opruimen.
- De hondenroutes die er nu zijn en de kaart met locaties waar honden los mogen lopen en hun behoefte mogen doen.
- De milieupolitie evalueert maandelijks de klachten van bewoners over onder andere zwerfvuil en hondenpoep. Verder zet zij in de nabije toekomst in op: een betere communicatie over wat de milieupolitie wel en niet kan doen, meer maatwerk in de handhaving. Bij dit laatste gaat het er om dat de milieupolitie zwaarder inzet op één onderwerp (bijvoorbeeld hondenpoep of autowrakken) waar veel klachten over zijn binnen gekomen.

Veranderen

- Er zijn een aantal problemen in de wijk rond arbeiders uit Midden- en Oost-Europa. Het gaat daarbij onder andere om:
  - Autowrakken: buitenlandse arbeiders laten hun in Nederland aangeschafte auto vaak hier, in plaats van deze bij vertrek mee te nemen naar hun land van herkomst. Deze auto's blijven vervolgens lang op een plak geparkeerd staan.
  - Binnenlandse opsporingsambtenaren (boa's) kunnen geen bekeuringen uitschrijven op auto's met een buitenlands nummerbord. De arbeidsmigranten weten dit en negeren hierdoor soms de regels, bijvoorbeeld op het gebied van parkeren.
  - De buitenlandse arbeiders hebben over het algemeen weinig binding met hun woning en woonomgeving. Dit leidt tot slecht onderhoud van deze woningen en de bijbehorende (voor)tuinen.
- Het is niet altijd duidelijk waar men wel en niet mag parkeren. Vooral de laatste tijd komen er veel klachten binnen dat mensen hun auto op de stoep parkeren. Dit is vaak het geval wanneer er geen verhoogde stoep is. In die gevallen zijn een duidelijke belijning en borden gewenst.
- Bewoners bakenen hun privéterrein niet altijd goed af. Hierdoor ontstaat verwarring met anderen over wat nu wel en niet bij de openbare weg hoort.
- Het parkeren rondom de scholen Tjotter en de Schakel aan het Kennemerland (Landstrekenwijk) levert problemen op. Hierdoor ontstaan soms fricties tussen bewoners en ouders.
- Aan de Botter 26 zit een drugspand. Dit geeft overlast voor omwonenden.

Toevoegen

- De professionals die in de wijk werken weten van elkaar niet goed wat ze doen. Om er voor te zorgen dat de samenwerking tussen de wijkprofessionals verbetert, is het goed als de gemeente een sociale kaart van het gebied Zuidwest maakt. In deze kaart komt in ieder geval te staan welke professionals in het gebied werken en wat zij precies doen.
- Het zou goed zijn als er in het gebied Schoener, Tjalk en Botter een buurthuis komt, zodat de bewoners een ontmoetingsplek hebben. Vooral in de Botter leven mensen heel individueel. Dat gaat nu goed, maar kan in de toekomst tot problemen leiden.
- In het woonservicegebied is een betere onderlinge afstemming tussen de Buizerd, de Hoven en Leijackers over de aangeboden activiteiten gewenst. Soms staat er namelijk op hetzelfde tijdstip dezelfde activiteit gepland in bijvoorbeeld de Hoven en de Buizerd.
- In zowel de Hoven als de Buizerd zou iemand moeten komen, bijvoorbeeld een gastvrouw, die nieuwe bewoners of gebruikers wegwijs maakt.
- In het wooncomplex de Buizerd is een mooie ontmoetingsruimte, maar hier maken bijna alleen bewoners van het complex zelf gebruik van. Het is jammer dat niet meer mensen deze kunnen gebruiken. Het gaat dan zowel om bewoners van de Hoven als mensen uit de wijk.
- Er is in gebied Zuidwest behoefte aan meer buitenvoorzieningen voor jongeren. Het gaat dan onder andere om de aanleg van een skatebaan, bijvoorbeeld in het park van de Schoener. Verder mist een aantal professionals overkappingen bij buitenvoorzieningen voor jongeren waar zij kunnen staan en 'chillen'. Het gaat dan bijvoorbeeld om het bestaande basketbalveld in Landstrekenwijk.

Pak de eenzaamheid in het gebied aan. Dit kan bijvoorbeeld door middel van een maatjesproject. Ook een betere samenwerking tussen Centrada en Stichting Welzijn Lelystad kan daarbij helpen.

Gesprek met professionals die in de wijk werken (WOP Zuidwest)

Wijkpost Lelystad-Haven, maandag 15 februari

Aanwezig

- Everett Brand (ambulant jongerenwerker, Stichting 3D)
- Elles Magielsen (Verkeer en veiligheid, gemeente Lelystad)
- Paul Offerman (wijkagent)
- Gilbert Jansen (serviceopzichter bossen)
- Dennis Bruins (milieupolitie)
- Jacco van Musscher (milieupolitie)
- Bert Woltmeijer (wijkconsulent)
- Hilbrand Werkman (wijkconsulent)
- Helminde Hubeek (Companen)
- Daniëlle Schenk (Companen)

Doel en werkwijze

Het inventariseren van ideeën van professionals die in de wijk werken op het gebied van leven, wonen en welzijn van mensen, straten, groen, voorzieningen en bedrijven in Lelystad Zuidwest. Dit hebben we gedaan aan de hand van de volgende vragen:

- Wat u koestert in de buurt of wijk (waar moeten we zuinig op zijn, behouden)?
- Wat u zou willen veranderen (waar moet iets aan gedaan worden, wat moet echt anders, aangepakt worden)?
- Wat u zou willen toevoegen (wat mist nu, waar liggen kansen)?

Omdat bewoners tijdens de gehouden inloopbijeenkomsten en straatinterviews veel fysieke punten noemden, lag de nadruk in het gesprek met professionals op het sociale aspect.

Uitkomsten

Koesteren

- Er zijn weinig problemen in Lelystad-Haven en Hollandse Hout, dit moet zo blijven.
- Koester de huidige skatebaan, het voetbalveld en het basketbalveld in Lelystad-Haven.

Veranderen

- Een aantal bootjes in Lelystad-Haven zien er verwaarloosd uit. Probeer de eigenaren op te sporen en dit aan te pakken
- Er zijn parkeerproblemen rondom scholen.
- Overlast van hondenpoep
- In Landstrekenwijk is te hard rijden op een aantal plekken een probleem.

Toevoegen

- Er is behoefte aan jongerenactiviteiten die structureel zijn, die dus bijvoorbeeld wekelijks, maandelijks of jaarlijks terugkomen. Door op een centraal punt in gebied

Zuidwest een overdekte locatie voor jongeren in te richten, is het voor het jongerenwerk en anderen makkelijker om zich te organiseren voor deze doelgroep. Er hoeft in Lelystad-Haven geen apart jongerenlokaal te komen, maar in Botter, Tjalk en Schoener is hier wel behoefte.

- In Havendiep is groot onderhoud gewenst, hierbij is de bestrating een belangrijk aandachtspunt. Overigens speelt dit 'bestratingsprobleem' minder in de Schoener dan in Botter en Tjalk.
- Waardeer de wijk op door bijvoorbeeld de hofjes op te fleuren en gezelliger te maken.

Bijlage 2: Verslag gesprek bestuur ondernemersplatform Noordersluis

Waterwijzer, 11 januari 2010

Algemeen

- Omstreeks 1968 hebben de eerste bedrijven zich op bedrijventerrein Noordersluis gevestigd. Sinds een aantal jaren wordt het terrein steeds verder ingesloten: zowel door nieuwe bebouwing (woonhuizen) als door regels (o.a. op het gebied van overlast (geluid, stank) en milieu). Rondom Noordersluis zijn bovendien nog een aantal locaties waar ook nieuwe woningen gebouwd worden (o.a. de nieuwe woonwijk Warande aan de zuidkant). In dit licht is het realistisch om het terrein op termijn een andere classificering te geven. Hiermee wordt Noordersluis dan een bedrijventerrein voor zakelijke dienstverlening. Voor de zware industrie die nu op het terrein gevestigd is, moet in dat geval een andere plek gevonden worden.
- Het bestemmingsplan van bedrijventerrein Noordersluis dateert uit 2003. In 2013 moet dit bestemmingsplan vervangen zijn.

Verkeer en bereikbaarheid

- Doordat er de afgelopen jaren veel woningen rond Noordersluis zijn gebouwd, is de verkeersdruk toegenomen. Verder ervaren bewoners steeds meer geluids- en stankoverlast, vooral van productiebedrijven. Dit vormt een bedreiging voor het bedrijventerrein, ondanks dat de productiebedrijven de meeste tijd binnen de aan hen gestelde normen blijven. Het probleem is vaak alleen de pieken in de productie.
- De toegankelijkheid van Noordersluis is in de loop van de tijd verslechterd. Verder neemt de verkeersdruk steeds verder toe. Wens van de ondernemers is onder andere de aanleg van rotondes op een aantal kruisingen en een aansluiting van het bedrijventerrein met de A6. Zij beseffen wel dat dit er verschillende argumenten zijn om een dergelijke aansluiting op de A6 niet aan te leggen: een extra op- en afrit op de A6 mogelijk nadelig is voor de doorstroming van het verkeer. Bovendien zit deze eventuele aansluiting op de A6 een uitbreiding van de Oostvaardersplassen in de weg.

Classificering van Noordersluis

- Binnen het bedrijventerrein bestaan verschillen in classificering (zwaarte van de bedrijvigheid). De verdeling hiervan is niet altijd logisch. Zo zijn er stukken in de buurt van woningen die een zware classificering hebben. In andere stukken is dit juist andersom.

Overlastsituaties

- Sinds een aantal jaren is het mogelijk om op bedrijventerrein Noordersluis te wonen. Omdat bewoners er bewust voor kiezen om bij hun bedrijf of werk te wonen, is dat tot nu toe redelijk gegaan. De laatste tijd botsen bedrijvigheid en wonen wel steeds vaker. Dit is vooral het geval wanneer bewoners hun bedrijfshal verhuren aan een derde, maar er wel naast blijven wonen.

- Op Noordersluis zijn in de afgelopen jaren veel loodsen neergezet voor startende en kleine ondernemers. Dit betekent veel panden, auto's, busjes etc. op een klein terrein. Dit heeft verschillende nadelen:
  - o auto's die op de weg geparkeerd staan, vanwege ruimtegebrek op het terrein zelf, belemmeren het vrachtverkeer
  - o er staan langdurig trailers met spullen (opslag) op de weg. Deze staan vaak in de weg.
  - o de loodsen en het terrein waar deze op staan, hebben een rommelige uitstraling
- Wijzigingen hierin mogen echter niet ten koste gaan van het goede ondernemersklimaat voor starters op Noordersluis.

Communicatie tussen ondernemers en gemeente

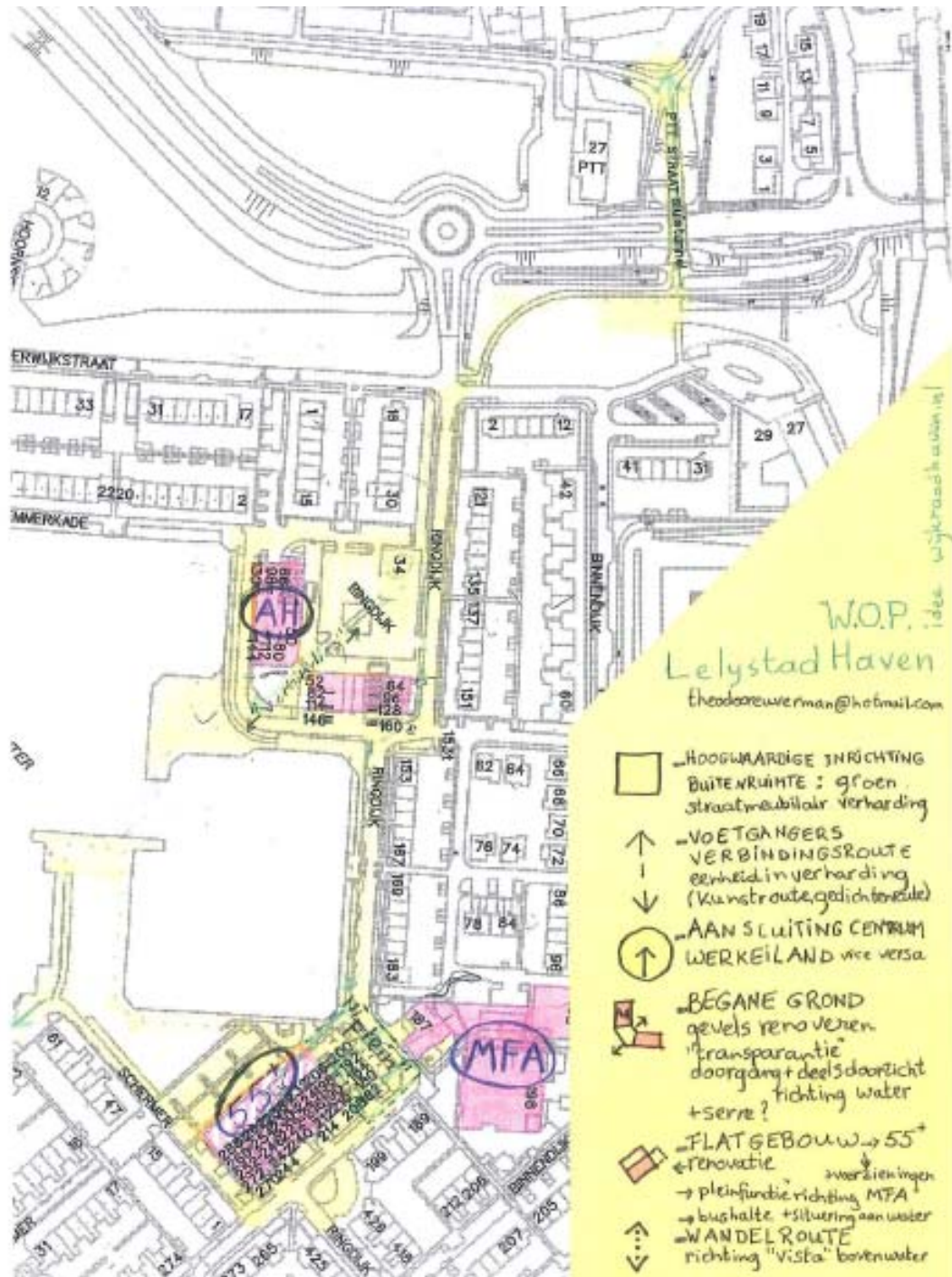
- De ondernemers wensen een langetermijnvisie voor Noordersluis. Wanneer zij weten wat er op termijn met het bedrijventerrein gaat gebeuren, kunnen ze beter anticiperen. Verder is het wenselijk dat de gemeente samen met de ondernemers blijft zoeken naar goede oplossingen voor bestaande en toekomstige problemen. Daarom vragen de ondernemers of de gemeente hen goed op de hoogte wil houden van zaken die te maken hebben met Noordersluis.
- Het gebied Lelystad Noordwest grenst aan Noordersluis. Ook hier is men bezig met het opstellen van een wijkontwikkelingsplan (WOP). Het ondernemersplatform wil graag op de hoogte gehouden worden van ontwikkelingen rondom het WOP Noordwest die te maken hebben met Noordersluis.
- De ondernemers vragen van de gemeente om duidelijk te zijn over wat wel en niet mag. Nu komt er steeds meer detailhandel op het bedrijventerrein. Dit is nadelig voor de detailhandel in het Stadshart. De ondernemers beseffen wel dat de grenzen in sommige situaties, bijvoorbeeld bij webwinkels, keukenzaken etc., lastig aan te geven zijn. In principe is detailhandel vanuit het bestemmingsplan niet toegestaan op Noordersluis.

Op bedrijventerrein Noordersluis moeten we zuinig zijn op:

- de goede sociale controle;
- grote betrokkenheid van ondernemers bij het bedrijventerrein en de stad zelf. Dit komt omdat zich veel echte Lelystedelingen op Noordersluis gevestigd hebben;
- het ondernemersplatform Noordersluis;
- het goede ondernemersklimaat voor starters;
- de goede logistiek op Noordersluis;
- de goede bereikbaarheid per fiets en openbaar vervoer;
- gescheiden fietspaden.

Bijlage 3: Voorstel wijkraad Haven

Figuur 3: Sturing op de samenhang en slagkracht in de wijk en MFA (opsomming wijkpartners is illustratief en niet uitputtend)

Bijlage 4: Ruimtelijke inventarisatie Zuidwest

Ruimtelijke inventarisatie

Wijkontwikkelingsplan Zuidwest

Indeling

Bouwjaar
Typologie
Hoofdopzet
Voorzieningen
Openbaar groen
Verkeer

Havendiep Noord

Bouwjaar

De bebouwing in het plangebied heeft voornamelijk een woonfunctie. Dit "wooneiland" bestaat uit drie buurten: Botter, Tjalk en Schoener. Het overgrote deel van de woningen is gebouwd in de periode van 1978 tot en met 1984. Daarna zijn er nog sporadisch - en voornamelijk in kleinere aantallen - woningen bijgebouwd in Tjalk en Schoener langs de Westerdreef en het Havendiep. Dit is niet van grote invloed geweest op de structuur van het plangebied, aangezien de bouw van deze woningen plaatsvond in min of meer daarvoor bestemde gebieden. Als gevolg van de opening van het multifunctionele sportcentrum "De Koploper" is het zwembad in de Schoener gesloopt. Het terrein was ingericht als een groen parkachtig gebiedje maar wordt nu beschikbaar gesteld voor woningbouw.

De oostzijde van het gebied, het in oorsprong bedrijventerrein Tjalk, heeft zich inmiddels vooral als detailhandelscentrum ontwikkeld en zou in de toekomst kunnen worden herontwikkeld als een perifeer detailhandelsgebied met een bepaald thema, zoals bijvoorbeeld buitensport.

Typologie

In totaal telt het wooneiland 3.013 woningen. Deze woningen zijn ongeveer gelijk over de buurten verdeeld. In het plangebied zijn verschillende woningtypes aanwezig: vrijstaand, geschakeld, in rij of gestapeld. Het meest voorkomende woningtype is de grondgebonden eengezinswoning met een tuin. Gestapelde woningen in de vorm van galerijflats komen er slechts voor in de Botter, overige gestapelde woningen zijn aanwezig in de Schoener.

In de vier buurten van Havendiep Noord komen verschillende bouwvormen voor. De architecten hebben voor een groot deel de bouwvorm bepaald. De wijze van afdekken van de woningen varieert, maar bestaat in hoofdzaak uit een platte afdekking of een kap.

In het bedrijventerrein Tjalk is de bebouwing individueel van aard. Vrijwel alle gebouwen hebben twee bouwlagen en zijn plat afgedekt. De buitenruimte geeft een stenige indruk als gevolg van een relatief groot aandeel van de weg- en parkeerverharding.

2009

bouwjaar

- vóór 1970
- 1970 - 1979
- 1980 - 1989
- 1990 - 1999
- 2000 - 2009

2009

woning typologie

- vrijstaande woning
- twee-onder-een kap
- geschakelde woning
- patiowoning
- rijtjeswoning
- corridor-, galerij-, portiekflat, maisonette

Hoofdropzet

Net als de andere "Eilanden" wordt Havendiep Noord aan alle zijden omgeven door infrastructuur van hoger schaalniveau (dus ook voor andere eilanden van belang): aan de noord- en westzijde dreven (hoofdwegen), aan de zuidzijde het Havendiep (brede vaart) en aan de oostzijde de spoorlijn. De verhouding van het plangebied tot deze structuren is heel verschillend.

De centraal in het gebied gelegen oost-west lopende singel en de noord-zuid groene corridor verdelen het plangebied in vier deelgebieden. Dat deze scheiding beoogd is, blijkt uit het feit dat elke woonbuurt één naam heeft. Deze buurten onderscheiden zich van elkaar door de inrichtingsdetails van de openbare ruimte. Elke buurt heeft in principe één ontsluiting voor auto's vanaf de dreven.

De aan wooneilanden gebonden voorzieningen liggen verspreid in het gebied, gekoppeld aan langzaam verkeerroutes en groengebieden. Centraal in het gebied, op de kruising van de twee assen, ligt het centrum van het wooneiland. De voorzieningen die niet aan wooneilanden gebonden zijn, zijn gesitueerd aan de rand van het gebied nabij de dreven en hoofd langzaam verkeerroutes. Hierdoor zijn ze goed bereikbaar en geven zo min mogelijk overlast.

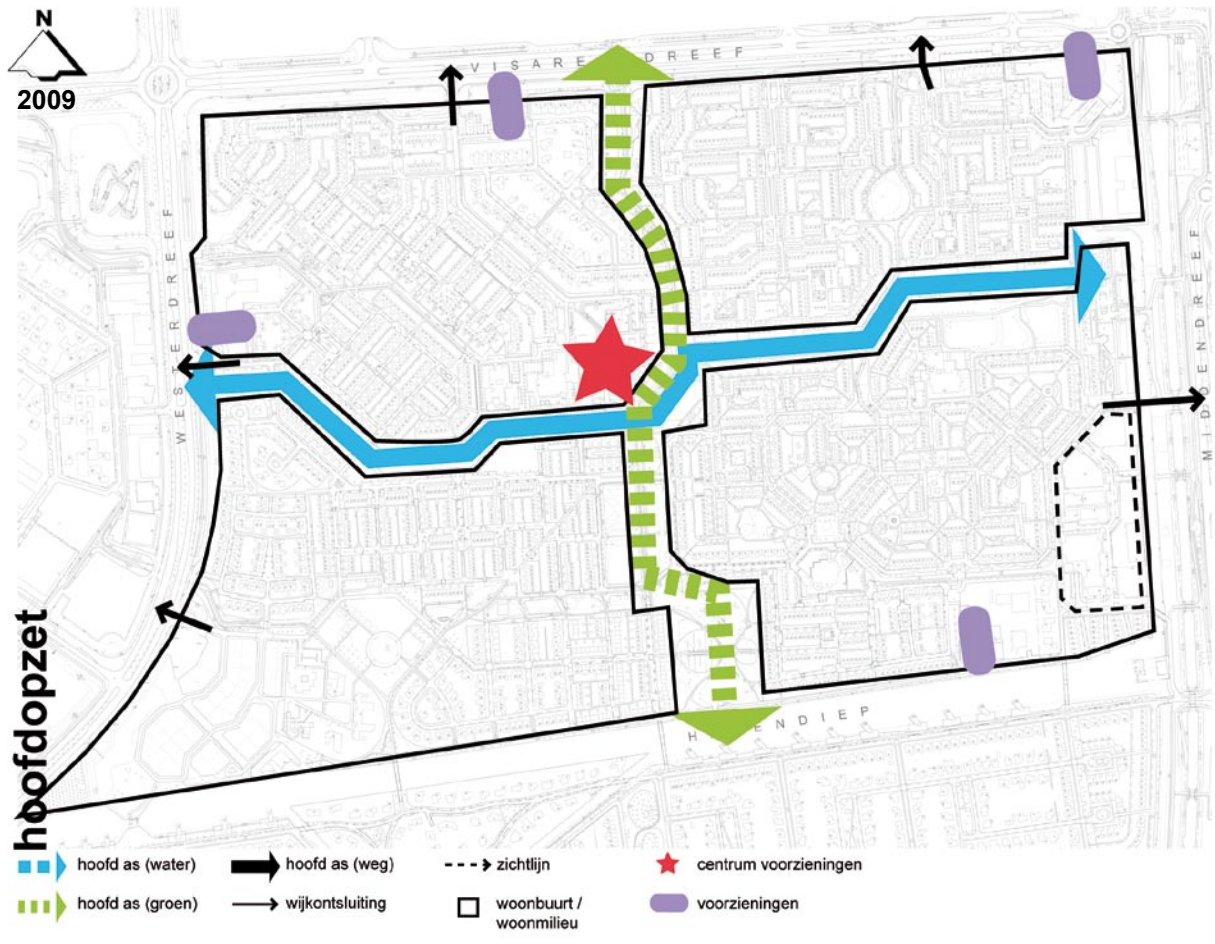
Voorzieningen.

De aanwezige winkelvoorzieningen bevinden zich in het buurtwinkelcentrum Botter. Het betreft hier een supermarkt, kapper, videotheek, tijdschriften- en sigarenzaak, kledingzaak, fietswinkel, bakker en speelgoedzaak. De enige horecavoorziening in het plangebied bevindt zich hier ook: een café. Het buurtwinkelcentrum is goed bereikbaar voor langzaam verkeer en openbaar vervoer.

In het plangebied zijn de volgende (sociaal-)educatieve voorzieningen aanwezig. Er zijn zes scholen die verspreid over het wooneiland liggen. Van deze scholen is er één voor bijzonder onderwijs en zijn er vier scholen voor basisonderwijs. Verder zijn er twee kinderdagverblijven aanwezig. In de zuidwesthoek van het wooneiland ligt een complex voor verstandelijk gehandicapten. Het gezondheidscentrum in het Botter-centrum herbergt een apotheek, huisartsen, en dentalespecialisten. In het Botter-centrum is een praktijk voor orthodontie, een rugschool en een praktijk voor fysiotherapie. Verder zijn er twee kerken op korte afstand van elkaar binnen het wooneiland gesitueerd. Bovenstaande voorzieningen zijn allemaal maatschappelijke voorzieningen. Er is een beautyfarm met bedrijfswoning in het plangebied aanwezig.

Ten noord- en zuidoosten van het plangebied zijn diverse zelfstandige bedrijf- en kantoorpanden gesitueerd langs de Visarendreef en het spoortracé, waaronder bijvoorbeeld het Provinciehuis.

Groenstructuur

De hoofdgroenstructuur wordt gevormd door de ruime bermen en beplantingen langs de dreven, het Havendiep, de spoordijk, de centraal in het gebied gelegen oost-west lopende singel, de begeleidende beplantingen van de hoofd langzaam verkeerroutes en het parkgebied. De belangrijkste waterlopen in het plangebied zijn het Havendiep aan de zuidrand en een waterloop in het midden van het plangebied. Beide lopen in oost-westrichting. Naast de dreven en langs de spoorlijn liggen randsloten. Alle waterstructuren zijn gekoppeld aan de groenstructuur.

Het groen in het plangebied heeft zowel een esthetische en representatieve als een recreatieve functie. Het (open) water in het plangebied heeft een esthetische, waterhuishoudkundige, ecologische en recreatieve functie.

Op de centrale singel takken parkstroken aan op regelmatige afstanden. Zowel in het midden als aan de randen komen plantsoenachtige verbredingen van deze parkstroken voor. Daarnaast liggen er grotere en kleinere openbare of semi openbare groenvoorzieningen verspreid over het hele gebied. Deze groenvoorzieningen zijn gekoppeld aan scholen of andere speciale voorzieningen of centraal gelegen in de woongebieden. De hofjes in de oostelijke helft van het plangebied zijn collectieve achtergebieden, omgeven door privétuinen. Deze vervullen vooral een recreatieve en esthetische functie voor de direct omwonenden en als speelterrein voor kleine kinderen en aanvullende groenvoorziening.

Het vermelden waard zijn vooral:

- een heuvelachtig plantsoen aan de zuidrand;
- het wijde groengebied ten noordoosten van het complex voor verstandelijk gehandicapte kinderen "De Flevobolder";
- de speelvelden aan de oostrand;
- de wat meer met bomen beplante groene ruimte grenzend aan het winkelcentrum;
- de weelderig begroeiende opritten naar de fietsviaducten over de dreven;
- een groene verbindingzone in het zuidwesten die in "kamers" met verschillende gebruiksmogelijkheden is opgedeeld.

Verkeer

De deelgebieden zijn in principe van elkaar gescheiden en voor gemotoriseerd verkeer te bereiken middels één 'wooneiland' ontsluitingsweg rechtstreeks vanaf de dreven. Het gemotoriseerd verkeer in het zuiden van het plangebied maakt gebruik van een buurtontsluitingsweg via Schoener, Tjalk en Botter. Deze loopt dwars door het plangebied en verbindt de Westerdreef en Middendreef met elkaar. De bovengenoemde doorgaande route vormt eigenlijk een afwijking van het interne ontsluitingssysteem, aangezien over het algemeen is gekozen voor een zogenaamd "cul de sacsysteem".

De woningen zijn te bereiken via buurtontsluitingswegen. Deze ontsluitingswegen vertakken binnen de buurt al snel en lopen over het algemeen dood in de hoeken van de buurt. Er zijn geen lange rechtstanden, mede door de aanwezige zigzaggen opzet.

Er zijn enkele "kortsluitingen" in verband met een busroute en met de bereikbaarheid van het winkelcentrum.

Het parkeren is over het algemeen kleinschalig en verspreid opgelost, zodat het niet overheerst in het straatbeeld. In het oosten komen veel parkeerhoven voor, in het westen voornamelijk straten. Er zijn ook woonpaden zonder parkeerruimte.

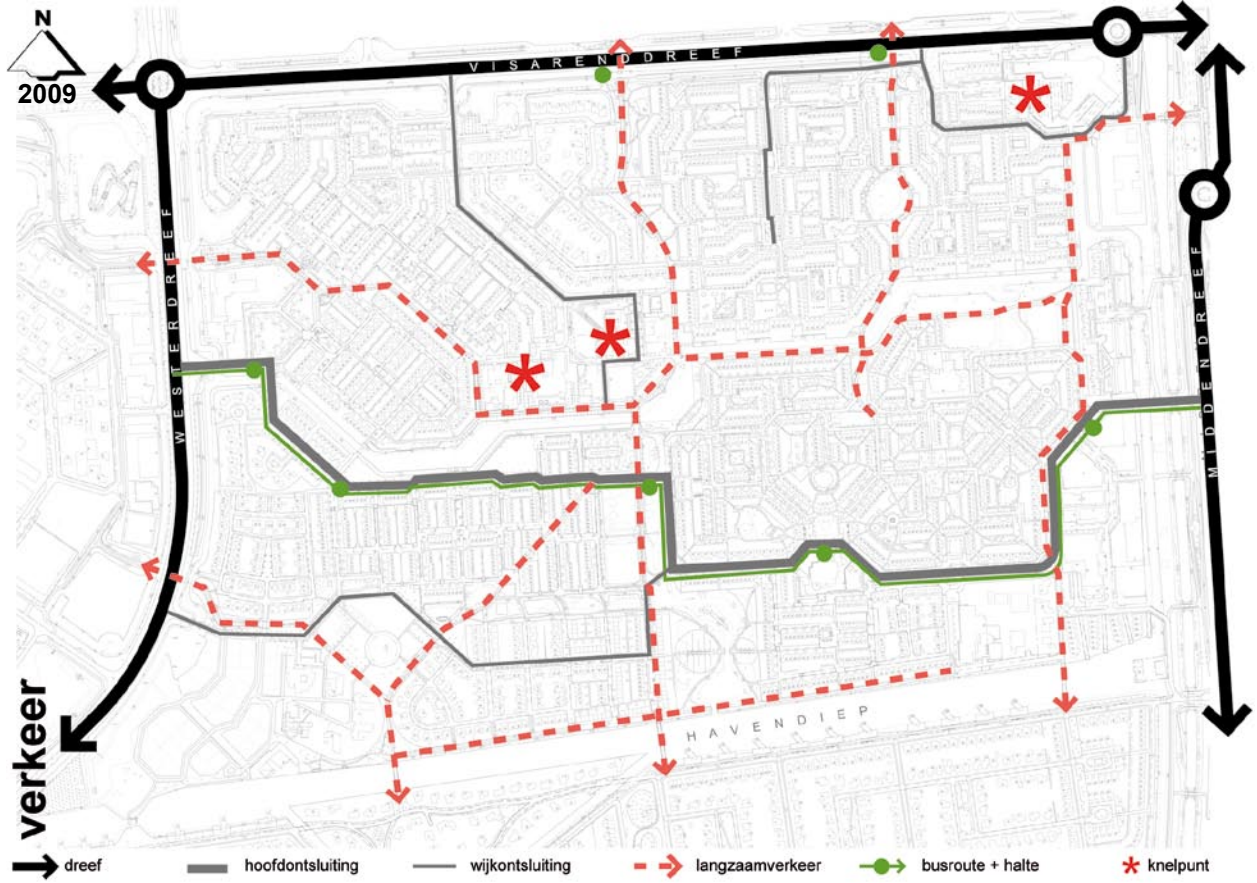
De vrijliggende fietsroutes zijn als de belangrijkste structuren binnen het wooneiland vormgegeven. De hoofdroutes voor langzaam verkeer zijn gekoppeld aan de water- en groenstructuren en hebben een voldoende constant profiel. De routes van de tweede orde zijn minder constant vormgegeven. De opritten naar viaducten zijn ruim en groen.

Het gebied wordt zowel in oost-west- als in noord-zuidrichting doorkruist door orthogonale en diagonale, deels vrijliggende langzaam verkeer routes. Ze lopen in het algemeen niet dood, in tegenstelling tot de auto-ontsluitingen. De Westerdreef en Visarenddreef worden hierbij ongelijkvloers gekruist door bruggen. Aan de oostrand lopen de wegen en langzaam- verkeer routes onder de spoorbaan door.

Halteplaatsen voor openbaar vervoer liggen aan de dreven, nabij kruisingen met de langzaam verkeer routes en centraal in het gebied.

Knelpunten zijn voornamelijk het parkeren in Botter-centrum en rondom het Provinciehuis.

Landstrekenwijk

Bouwjaar

De bebouwing in het plangebied heeft een woonfunctie. Het overgrote deel van de woningen is gebouwd in de periode van 1990 tot 1999. Het westelijke deel en kleinere invullingen in het oostelijke deel vanaf 2000.

Typologie

In Landstrekenwijk zijn circa 1.494 woningen gebouwd. 47% Voor de goedkope vrije sector (rijtjeswoningen), 32% vrije sector, 15% duurdere vrije sector en 6% gestapelde woning. Deze verschillende woningen versterken niet alleen de ruimtelijke structuur en oriëntatiemogelijkheid, maar zij spelen ook een belangrijke rol in de identiteit en de samenlevingsopbouw van de wijk.

In de wijk is geen duidelijke onderscheid tussen de verschillende woningtypologieën. De reden hiervoor is dat naast de traditionele rijtjeswoningen, twee-onder-een-kap en vrijstaande woningen allerlei tussenvormen zijn te vinden. Bijvoorbeeld woningen die ruimtelijke gezien worden geassocieerd met een twee-onder-een-kap zijn juridisch gezien een rijtjeswoning.

De differentiatie in woonmilieus komt ook tot uiting in de bebouwingsdichtheid. Deze neemt vanaf de Larserdreef richting het Havendiep af. Langs de dreef rijtjeswoning/geschakelde woningen met daarna patio-woningen en twee-onder-een-kap. De gestapelde woningen zijn gebouwd in de Centrale As. Langs het Havendiep zijn verschillende vormen van woningen aan en op het water ontwikkeld. Op het Eiland zijn de grote kavels met vrijstaande woningen te vinden.

bouwjaar

- vóór 1970
- 1970 - 1979
- 1980 - 1989
- 1990 - 1999
- 2000 - 2009

woning typologie

- vrijstaande woning
- twee-onder-een kap
- geschakelde woning
- patiowoning
- rijtjeswoning (geschakeld)
- corridor-, galerij-, portiekflat, maisonette

Hoofdropzet

Bij het opzetten van het ruimtelijke ontwerp voor Landstrekenwijk hebben een aantal thema's een rol gespeeld:

- de polder;
- de randen;
- eigen structuur (centrale as);
- en het Eiland.

De oorspronkelijke polderverkaveling vormt dan ook de ruggengraat voor de ruimtelijke structuur in de Landstrekenwijk. Door deze verkaveling en richting van de verkaveling als uitgangspunt te nemen ontstaat eenheid en samenhang tussen de verschillende woongebieden. De richting van de polderverkaveling komt terug in de strakke water elementen binnen het wooneiland.

Het Havendiep als rand is een schitterende waterpartij die een belangrijke drager vormt voor de kwaliteit en het woonmilieu in de Landstrekenwijk. Om de ruimtelijke en functionele relatie tussen Landstrekenwijk en Havendiep Noord te versterken zijn er woningen aan het Havendiep ontwikkeld. De dreven worden niet als een scheidend maar als een bindend element gezien. In dit wooneiland is het wonen zich naar de dreven toe duidelijk gemanifesteerd en niet van de hoofdwegen afgekeerd. Hierdoor wordt de visuele relatie en de herkenbaarheid van de wijk vergroot.

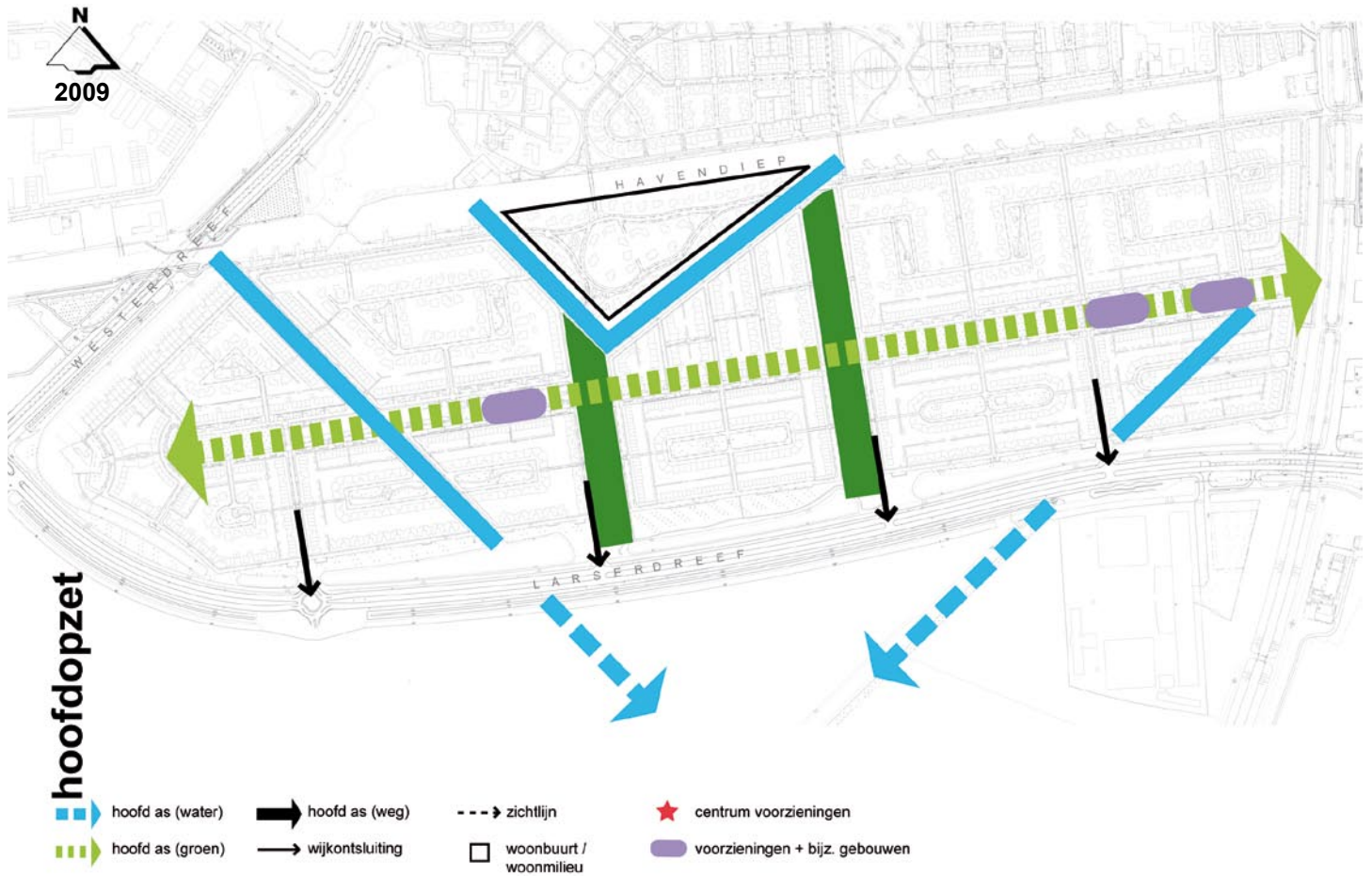
De verkaveling van de wijk heeft een eigen opzet en een heldere structuur, daardoor een eigen identiteit met variatie in woonmilieus. De interne structuur wordt bepaald door de oost-west gerichte "Centrale As" die parallel aan de Larserdreef loopt. Deze vormt een verbinding tussen de verschillende woonbuurten en tegelijkertijd koppelt de verschillende groenzones, pleinen en polderassen. Hier zijn de voorzieningen en gestapelde bebouwing te vinden.

Het Eiland met een geheel eigen karakter vormt het onverwachte element tussen de rigide structuur. Hierdoor wordt de lange woonwand langs het Havendiep doorbroken.

Voorzieningen

In de Centrale As zijn twee basisscholen en een kinderopvang te vinden. De wijk is te klein voor een eigen winkelcentrum. Bewoners zijn aangewezen op de voorzieningen ten noorden van het Havendiep, in de Botter.

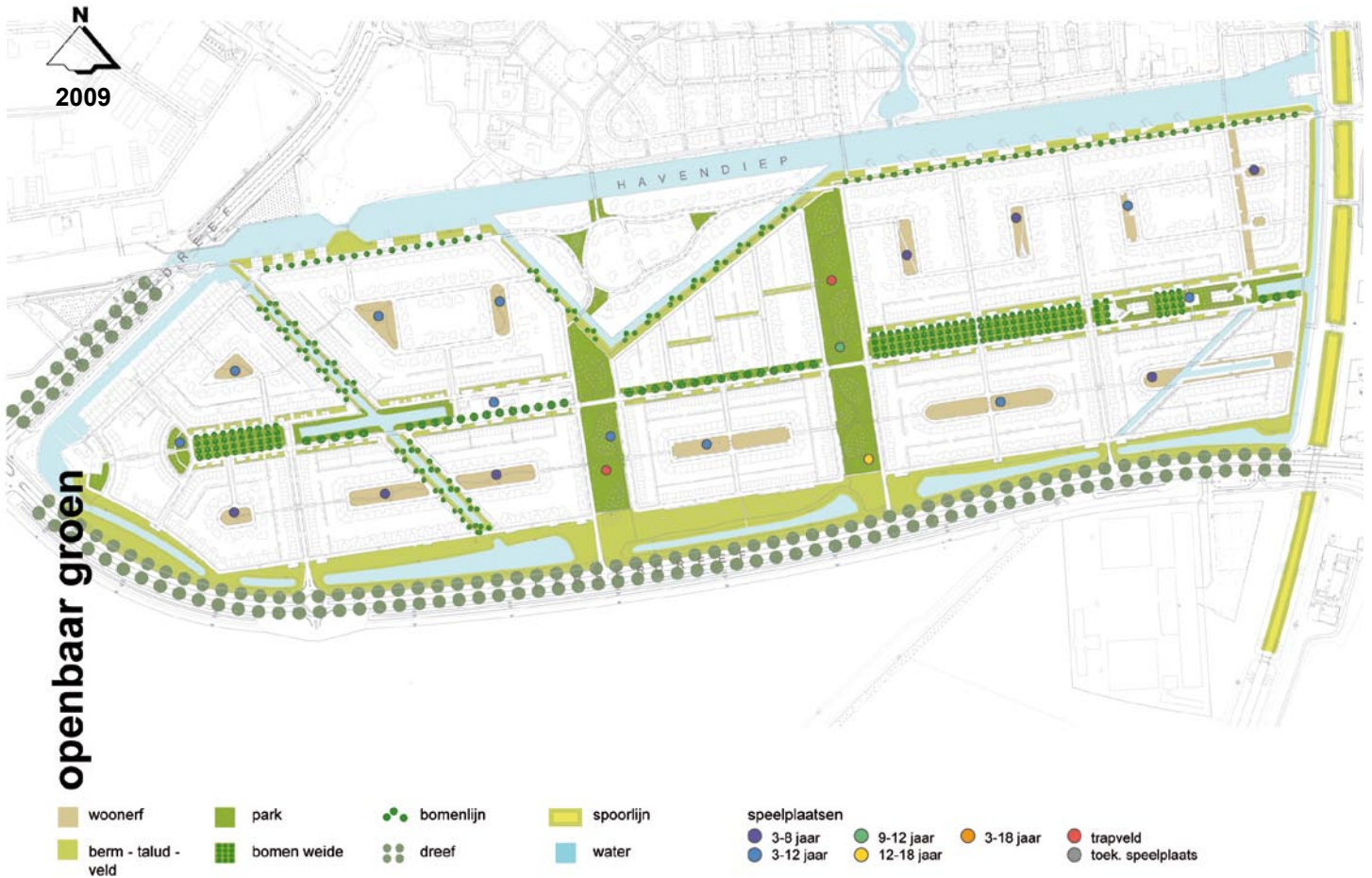
Groenstructuur

Het thema "de Polder" wordt in de groenstructuur uitgewerkt in de begrippen openheid, helderheid en eenvoud. De verschillende elementen van de groenstructuur krijgen een aparte behandeling, aansluitend op de plek in de wijk. De Centrale As is ingeplant met forse bomenrijen. De brede groene zones zijn als buurtparken gerealiseerd waar de bomen en struiken in bosjes zijn geconcentreerd om een afwisseling tussen open en besloten gebieden te creëren. Deze parken bieden ruimte voor bijzondere speeltoestellen en verschillende sportvelden. Het Eiland is een groen gebied. De randzone langs de Larserdreef presenteert zich als een open veld met grote waterpartijen.

Een groot deel van de woningen grenst immers direct aan een van de elementen uit de ruimtelijke hoofdstructuur, zoals wonen op het Eiland, aan het Havendiep of aan een van de pleinen in de Centrale As. In de woonbuurten woont men aan pleintjes en hoven met een eigen karakter en sfeer. Deze groene pleintjes vervullen ook de functie van speelterrein voor kleine kinderen.

Water is er in de Landstrekenwijk in verschillende vormen en maten. Het Havendiep is het belangrijkste waterelement. Binnen de wijk zijn de vaart in de Polderas en het water rond het Eiland ook belangrijke waterelementen.

Verkeer

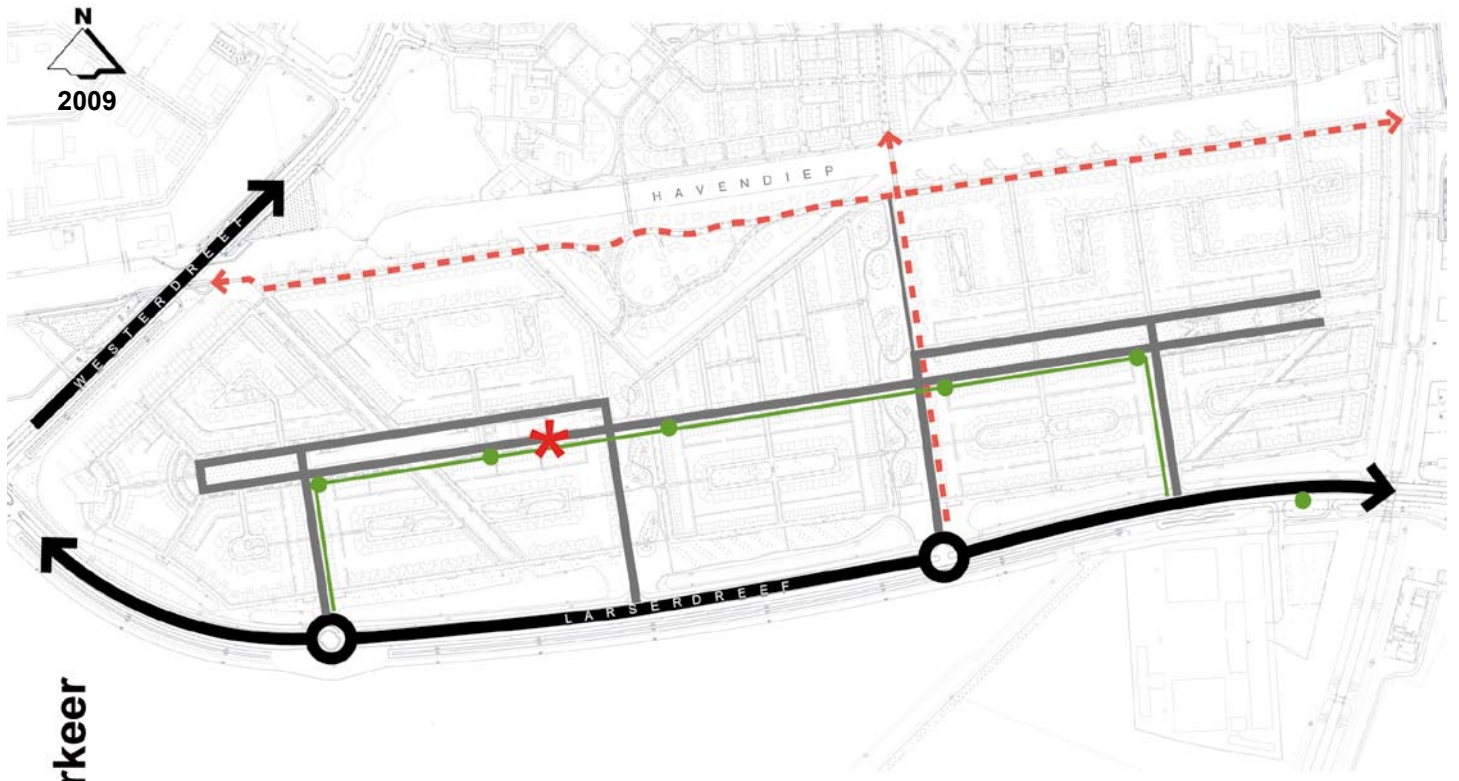
Vanaf de Larserdreef zijn er vier auto-ontsluitingen die uitkomen op de Centrale As. De bus maakt gebruik van deze route om te verzekeren dat alle woningen op loopafstand van de bushaltes zich bevinden. Zowel de Centrale As als de ontsluitingen zijn in asfalt uitgevoerd, de overige straten in klinkerverharding.

De woningen zijn te bereiken via duidelijke buurtontsluitingswegen. De pleintjes in de verschillende woonbuurten zijn grotendeels te bereiken via een of twee straten.

Door de heldere structuur van de wijk ontstaat een duidelijke routing voor het langzaamverkeer. Veel straten vervullen een functie voor het fietsverkeer in de wijk. Een aantal vrijliggende fietspaden vormen via bruggen de verbinding met de omliggende wijken. Aan de oostrand lopen de wegen en langzaam- verkeersroutes onder de spoorbaan door.

Verkeersveiligheid rondom de scholen is een van de knelpunten in dit wooneiland. De lange Centrale As zorgt voor onwenselijke hoge snelheid.

verkeer

- ↓ dreef
- hoofdontsluiting
- wijkontsluiting
- - - langzaamverkeer
- busroute + halte
- * knelpunt

Haven Oud

Bouwjaar

Het Werkeiland (perceel P) dateert van 1954 en is, historisch gezien, een markant begin voor de realisatie van Oostelijk Flevoland. Tijdens en na de drooglegging van de polder is het terrein gebruikt als woon- en werkkamp voor de medewerkers van de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders. Bewoners, zoals stafpersoneel met hun gezinnen, een arts en een onderwijzer vormden in de daarvoor opgerichte gebouwen een bijzondere gemeenschap. Het Werkeiland vormt het oudste deel van Lelystad. Vanaf dit eiland is de inpoldering van Flevoland vorm gegeven.

Lelystad-Haven Oost was ontwikkeld als een min of meer zelfstandig functionerend woongebied. De wijk Lelystad Haven was gebouwd in de periode tussen 1980 en 1989. Daarna zijn er, in kleinere aantallen, woningen bijgebouwd. Het Gezondheidscentrum De Haven aan de noordoost kant is als laatst gebouwd.

Typologie

In het Werkeiland is de bebouwing in het binnengebied te verdelen in twee typen bebouwing. Het grootste deel bestaat uit de oorspronkelijke karakteristieke bebouwing (het houten kamp en het stenen kamp). Aan de zuidzijde van het binnengebied bevindt zich een cluster met relatief recentere bebouwing.

De bebouwing heeft een karakteristieke uitstraling met een architectuur die refereert aan het tijdstip van ontstaan (halverwege jaren vijftig). De gebouwen hebben een eenvoudige hoofdvorm, bestaande uit één bouwlaag met een zadel- of schilddak. Aan de zuidzijde van het deelgebied bevindt zich een aantal woonblokken uit de zeventiger jaren met eenzelfde verblijfsfunctie.

Het plangebied ligt hoog ten opzichte van het verdere bebouwde gebied van Lelystad-Haven, gelegen ten oosten van de Houtribweg.

In Lelystad-Haven Oost is de bebouwingsdichtheid bovengemiddeld (40-45 wo/ha) vergeleken met meeste woonwijken van Lelystad. De wijk bestaat grotendeels uit rijwoningen. Gestapelde bouw (galerij of portiekflat) komen er nauwelijks voor. De enkele gestapelde woningbouwcomplexen zijn voornamelijk rondom de havenkom te vinden. De entree van de havenkom wordt met bijzondere architectuur benadrukt door de geschakelde woningen in het water. De geschakelde woningen reageren op de woningen in Lelystad-Haven West. Vrijstaande en twee-onder-één-kap woningen zijn als overgang tussen het groene sportgebied en het winkelcentrum ontwikkeld.

2009

bouwjaar

- 1950 - 1970
- 1970 - 1979
- 1980 - 1989
- 1990 - 1999
- 2000 - 2009

2009

woning typologie

- vrijstaande woning
- twee-onder-een kap
- geschakelde woning
- patiowoning
- rijtjeswoning
- corridor-, galerij-, portiekflat, maisonette
- bijzondere woning

Hoofdpzet

Kenmerkend voor het Werkeiland is een kleinschalige en informele stedenbouwkundige structuur, de eenvoudige traditionele bebouwing, de aanwezige groenstructuren en de relatie met het Oostvaardersdiep en het IJsselmeer.

De stedenbouwkundige structuur van het Werkeiland is opgebouwd uit een aantal eenheden:

- het kadefront, deze loopt evenwijdig aan de Oostvaardersdijk en vormt de fysieke grens tussen het Werkeiland en de haven;
- het binnengebied (houten kamp, stenen kamp, Lange Jammer, overig);
- de locatie (voormalig) PTT-gebouw;
- overige bebouwing.

Lelystad-Haven Oost bestaat uit een aantal compacte woonbuurten rondom een hoofdweg. Opvallend is dat de wijk grotendeels onder een hoek van vijftien graden is verkaveld ten opzichte van de Lage Dwarsvaart en Buizerdtocht. De hoofdweg loopt langs het voorzieningencentrum en sluit aan op de Houtribweg. De hoofdgroenstructuur ligt aan de randen en is gekoppeld aan het water (Lage Dwarsvaart, Buizerdtocht en Hoornse Hop). Vanuit het hart van de wijk loopt een zichtlijn (Beemster) tot aan de Lage Dwarsvaart.

Voorzieningen

Het terrein van het Werkeiland wordt nu gebruikt voor recreatie en als woongebied. Daarnaast bevindt zich binnen het plangebied een aantal restaurants, een jeugherberg, een winkel in scheepsbenodigdheden en enkele nutsvoorzieningen.

De aanwezige voorzieningen in Lelystad-Haven Oost bevinden zich in het noordelijke deel van de wijk. Aan de noordoost hoek is een gezondheidscentrum gevestigd. De winkelvoorzieningen zijn geclusterd in de buurtwinkelcentrum aan de havenkom. Het betreft hier een supermarkt, kapper en een apotheek. Een pizzeria en een cafetaria bevinden zich hier ook.

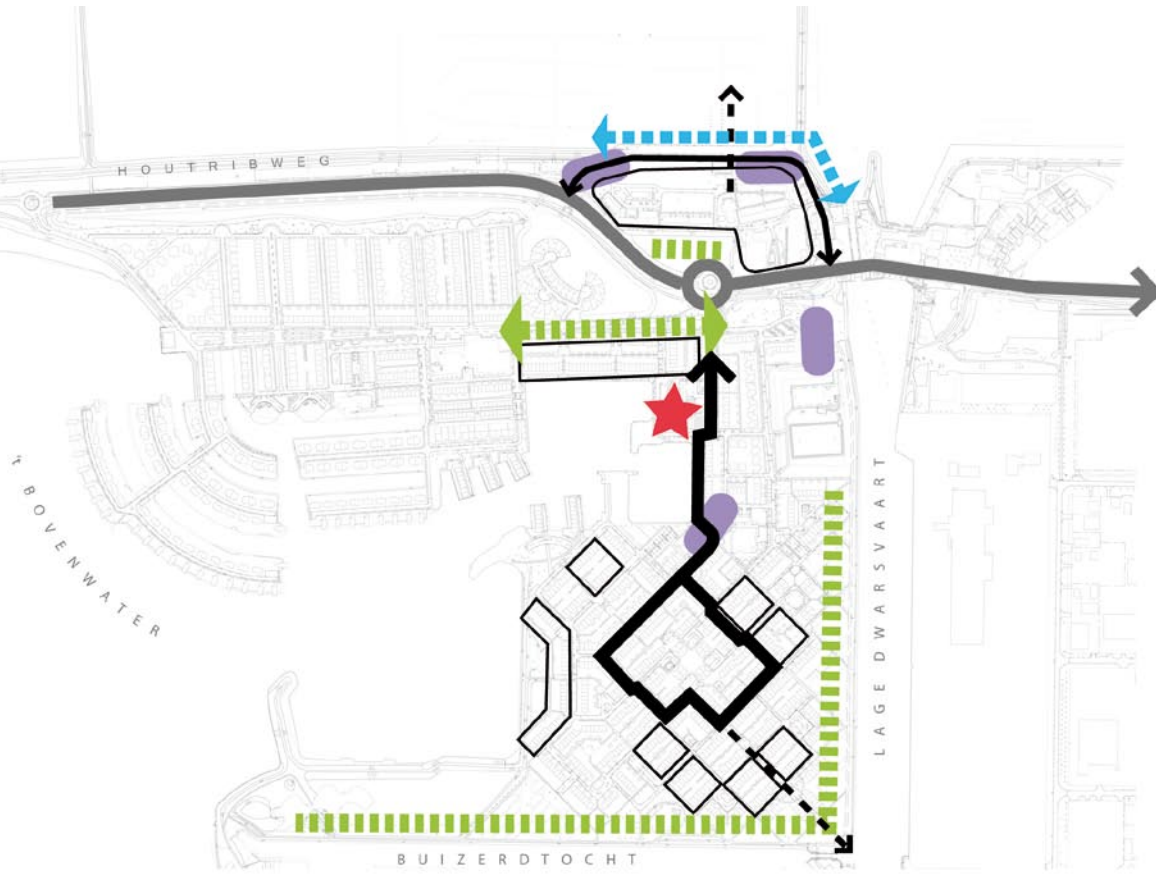
In het plangebied is een multifunctioneel accommodatie aanwezig. Deze gehuisvest de enige basisschool in de wijk, het buurthuis, en een kinderopvang .

2009

hoofdopzet

- hoofd as (water)
- hoofd as (groen)
- hoofd as (weg)
- wijkontsluiting
- zichtlijn
- centrum voorzieningen
- woonbuurt / woonmilieu
- voorzieningen + bijz. gebouwen

2009

voorzieningen

- buurtcentrum
- school, kinderopvang
- gezondheid
- winkels
- kerk, moskee
- overige (kantoor, industrie)

Groenstructuur

In het Werkeiland is de groenstructuur opgebouwd uit verschillende onderdelen. Met name aan de zuidostrand van het gebied komen elementen in het groen (hoogteverschillen en dijklichamen) die nog refereren aan het oorspronkelijke eilandkarakter. Een belangrijk element is het grasveld, dat vanwege zijn open karakter maakt het eiland vanaf de Houtribweg beter zichtbaar.

Tussen de bebouwing wordt de sfeer bepaald door groenstroken en beplanting, waardoor het groen het karakter van een binnentuin heeft. De informele en intieme sfeer van het binnengebied wordt voornamelijk bereikt door semi-openbare ruimten. Speelvoorzieningen zijn in deze wijk niet aanwezig.

In Lelystad-Haven Oost zijn de randen de belangrijkste elementen van de groenstructuur. De groene zone langs de Lage Dwarsvaart was een ruimtelijke verbindingselement tussen stadshart en buitengebied. Gezien de ontwikkeling van de wijk Hollandse Hout en Noordersluis vervult deze zone voornamelijk de functie van buurtgroenvoorziening voor de aangrenzende woningen. De randzone aan de oost- en zuidkant is als park ingericht. De zuidwesthoek toont en meer natuurlijke uitstraling met natuurbouw.

Aan de noordoostzijde van het gebied bevindt zich een brede groene zone omzoomd door bomen, hier zijn er een sportveldcomplex en speelvoorzieningen te vinden. Verder in de wijk zijn er pleintjes en hofjes die vervullen de functie van speelterrein voor kleine kinderen.

openbaar groen

- woonerf
- park
- bomenlijn
- spoorlijn
- water
- berm - talud - veld
- bomen weide
- dreef
- speelplaatsen
- 3-8 jaar
- 9-12 jaar
- 12-18 jaar
- 3-18 jaar
- trapveld
- toek. speelplaats

hondenkaart

- losloopveld
- uitlaatroutte
- verbodsgebied

Verkeer

Het Werkeiland is voor het autoverkeer ontsloten door middel van een ringontsluiting vanaf de Oostvaardersdijk en de Houtribweg. De binnengebieden worden ontsloten door middel van woonstraten en langzaam verkeerroutes.

Het parkeren is verspreid en in verschillende vormen opgelost. Aan de kadefront, langs de groenstructuur bij de sluis en deels op achter- en/of zijterrein. In het binnengebied zijn parkeerhoven bestemd voor de omwonende. Aan de westelijke entree is parkeren opgelost op eigen terrein.

Vanaf de Houtribweg is één auto-ontsluiting, in de vorm van een rotonde, aanwezig voor Lelystad-Haven Oost. Lelystad-Haven Oost deelt deze ontsluiting met Lelystad-Haven West. De hoofdontsluitingsweg loopt langs het winkelcentrum en de havenkom tot aan de binnenring (wijkontsluiting). De woningen zijn te bereiken via buurtontsluitingswegen. Vanwege de verkaveling onder een hoek van vijfenveertig graden zijn er geen lange rechtstanden in het gebied aanwezig.

De hoofdroutes voor langzaam verkeer zijn aan de randen aangelegd gekoppeld aan de water- en groenstructuren. De fietspaden sluiten aan op het hoofdfietsnetwerk van Lelystad.

Het openbaar vervoer wordt verzorgd door stadsbuslijn D. deze bus rijdt in een lus vanuit Lelystad Centrum (station) naar Lelystad Haven. De buslijn doet één halte aan op de Houtribweg en twee haltes op de Ringdijk. In de spits (werkdagen) en op koopavonden rijdt er ieder kwartier een bus, daarbuiten wordt er om het half uur gereden.

2009

verkeer

↓ dreef

— hoofdontsluiting

— wijkontsluiting

- - - → langzaamverkeer

— ● — busroute + halte

* knelpunt

Haven Rest

Bouwjaar

De woningen in Lelystad-Haven West zijn grotendeels gebouwd in de periode van 1990 tot 1999. De meest recente woningen waren in de periode tussen 2000 en 2009 gerealiseerd.

Het terrein van Hollandse Hout was sinds de drooglegging in gebruik voor akkerbouw of heeft braak gelegen. De wijk is een relatieve nieuwe wijk met een grote variatie in architectuur. Het merendeel van de woningen in Hollandse Hout zijn gebouwd in de periode van 2000 tot 2009. De woningen aan de Buizerdtocht in de periode tussen 1990 en 1999.

Typologie

De stedenbouwkundige opzet van Lelystad-Haven West is in haar thematische uitwerking eenvoudig en helder. Op grond van hun ligging hebben de verschillende buurten hun eigen karakteristiek verworven. In de centrale middenzone langs de verlenging van de Lemmerkade is bebouwing in de vorm van rijenbouw gelegen. In de randzone langs de Houtribweg zijn de woningen haaks op het parkgedeelte langs de weg gesitueerd. De eengezinswoningen langs deze straten en lanen zijn als geschakelde woningen gebouwd in twee of drie bouwlagen. Langs de wigvormige as staan geschakelde eengezinswoningen in drie bouwlagen. In de randzone langs 't Bovenwater zijn vrijstaande villa's en twee-onder-één-kap woningen ontwikkeld, hier grenzen alle achtertuinen aan doorvaarbaar water.

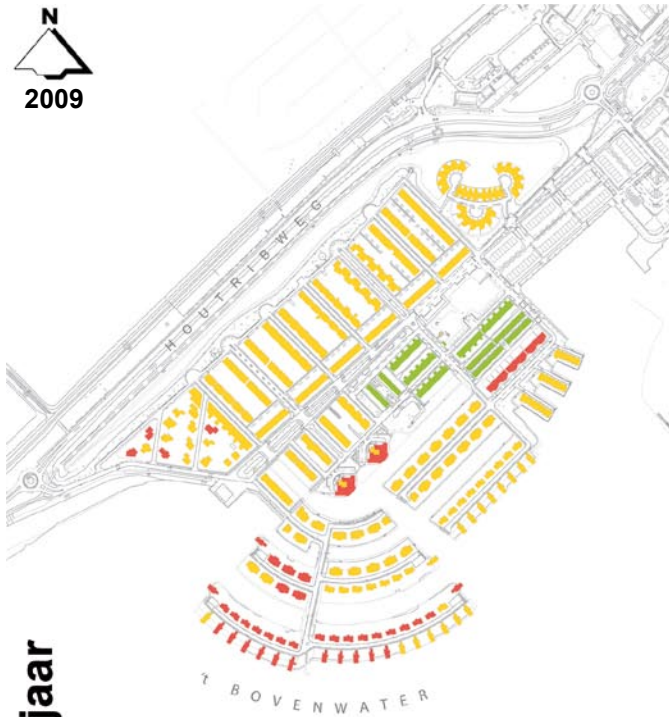
Voor de restante 'vier hoekgebieden' zijn er particuliere kavels, met bebouwing in één of twee bouwlagen, geschakelde, aan een geschakelde patio-woningen en twee-onder-één-kap woningen te vinden.

Hollandse Hout richt zich naar het water. Naast het wonen aan 't Bovenwater zijn ook de Lage Dwarsvaart en de Buizerdtocht aanknopingspunten voor de differentiatie in woonmilieus.

De wijk is opgebouwd uit een viertal gebieden met verschillen in verkaveling en bebouwingsopzet. Langs 't Bovenwater zijn woningen met een brede, lage ijle architectuur ontwikkeld. Ten oosten van de ontsluitingsweg, om uitzicht over de plas te garanderen, is rijzige bebouwing ook met een ijle architectuur gelegen. Aan de oostelijke kant, Langs de Lage Dwarsvaart zijn hoge en relatief smalle woningen te vinden. In het middengedeelte hebben de woningen een transparante en stoere architectuur. Particulier woningbouw is in het zuidelijke deel van dit middengebied te vinden. De wijk bestaat merendeels uit vrijstaande woningen. Alleen ten oosten van de ontsluitingsweg zijn twee-onder-één-kap ontwikkeld.

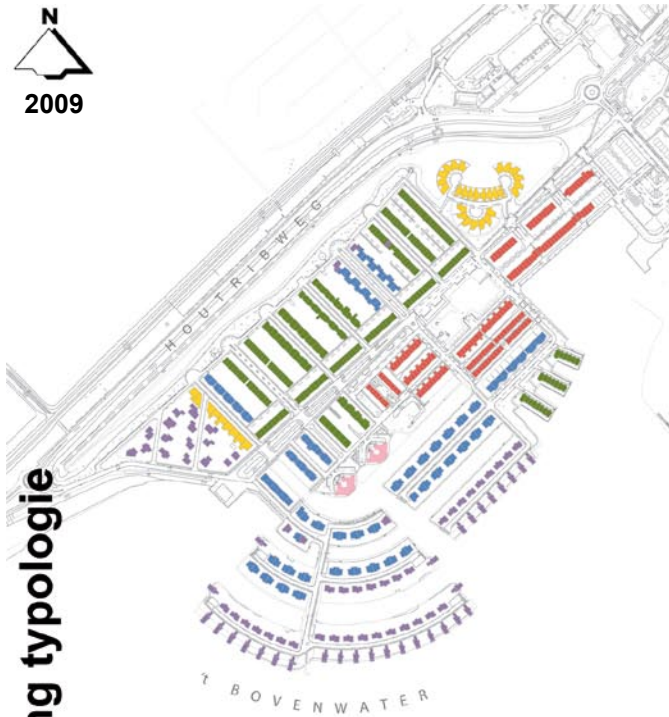

bouwjaar

- vóór 1970
- 1970 - 1979
- 1980 - 1989
- 1990 - 1999
- 2000 - 2009

woning typologie

- vrijstaande woning
- twee-onder-een kap
- geschakelde woning
- patiowoning
- rijtjeswoning
- corridor-, galerij-, portiekflat, maisonette

Hoofdropzet

Lelystad-Haven West is opgebouwd uit een drietal zones, evenwijdig aan de Houtribweg. De zones zijn van elkaar gescheiden door een wigvormige hoofdas ter hoogte van de Harderwijkstraat en een as in het verlengde van de Lemmerkade. Het profiel van de hoofdas verbreedt zich in de richting van het water waardoor de ruimtelijke relatie wordt versterkt. De middelste zone vormt de ruggengraat van het plangebied, hetgeen verduidelijkt wordt door de grotere bebouwingshoogte. De meest noordwestelijk gelegen zone grenst aan de Houtribweg met het daarlangs gelegen groengebied. De zone in het zuidoostelijk deel van het plangebied grenst aan 't Bovenwater en is te karakteriseren door het wonen aan het water.

De drie zones worden met elkaar verbonden door twee wegen met een laanprofiel, met het groengebied langs de Houtribweg aan het ene uiteinde en uitlopend op 't Bovenwater aan de andere zijde. De lanen zijn tevens belangrijke zichtassen op het water.

Door de bijzondere ligging op de overgang tussen de bebouwde kom en het natuurgebied Oostvaardersplassen vormt Hollandse Hout deel van de bebouwingsrand van Lelystad.

Wonen aan het water staat centraal. Met dit als uitgangspunt benut de hoofdstructuur van Hollandse Hout alle mogelijkheden en potenties van de locatie. De ontsluitingsweg als groene as vormt een belangrijke as van de wijk. De richting van deze as is gebaseerd op de richting van de polderverkaveling. In het westen begeleidt een breed dijklichaam de as. Op de dijk is de bebouwing gericht op en met uitzicht over de plas. De in zuidelijke richting gebogen wegen verbinden het middengebied met de ontsluitingsweg langs 't Bovenwater. De bebouwingswand op de dijk is onderbroken en kan er over het water uitgezien worden. Een sloot parallel aan de hoofdas begrenst het westelijke gebied. In het noorden is het water binnen getrokken door middel van vier waterpartijen om vier 'eilanden' met een maritiem sfeer te creëren. Het oostelijke deel is georiënteerd op de Lage Dwarsvaart. Hier vormt de bebouwing een wand langs de vaart door om een stedelijke singelsfeer te creëren. Het gebied tussen de op het water gerichte bebouwing is ingevuld met een bosachtig beeld.

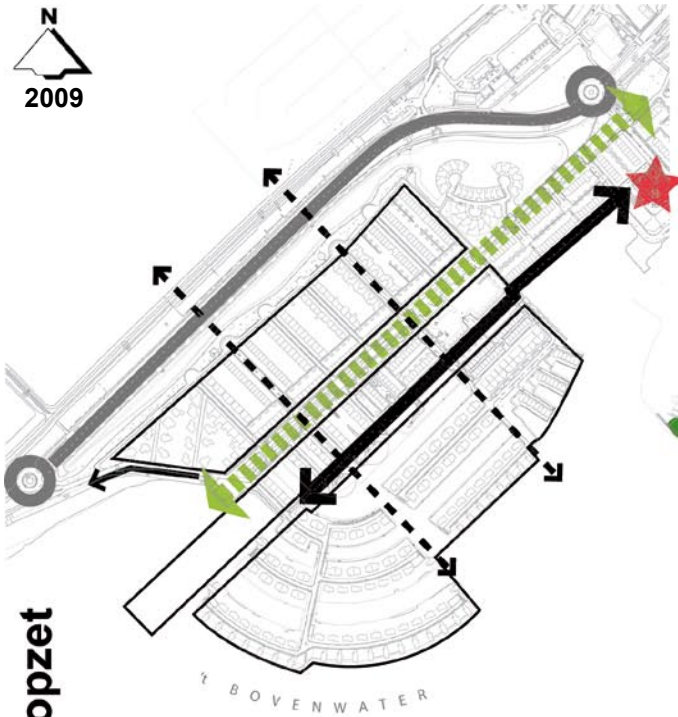
Voorzieningen

Lelystad-Haven West en Hollandse Hout hebben geen eigen voorzieningen. Bewoners zijn aangewezen op de voorzieningen in Lelystad Haven (oost) en Botter-centrum.

hoofdopzet

- hoofd as (water)
- hoofd as (weg)
- zichtlijn
- centrum voorzieningen
- hoofd as (groen)
- wijkontsluiting
- woonbuurt / woonmilieu
- voorzieningen + bijz. gebouwen

Groenstructuur

De wigvormige lengte-as is de drager van de groenstructuur in Lelystad-Haven West. Deze wigvormige lengte-as heeft een variabele breedte van middenbermen met bomen. Haaks op deze as zijn twee lanen gesitueerd met bomenrijen in het midden van het profiel. Door de open einden van de assen en lanen ontstaan open zichtrelaties. De speelas die evenwijdig loopt aan de wigvormige as, heeft een inrichting met gazonstroken als wandel- en speelgebied. De rand gelegen tussen de Houtribweg en de bebouwing van het plangebied is ingericht als park. Speelvoorzieningen bevinden zich verspreid in de wijk.

't Bovenwater heeft in dit gebied een belangrijke recreatieve functie als zeil-, surf- en zwemplas. Door de bewoners van Lelystad-Haven wordt veel gebruik gemaakt van de wandelkades met knotwilgen en rietoevers. Ook de Oostvaardersplassen en het bosgebied de Hollandse Hout hebben een recreatieve functie gerelateerd aan de natuurfunctie.

De basis voor de ruimtelijke samenhang in Hollandse Hout wordt gevormd door een karakteristiek wegprofiel dat overal in het plangebied is toegepast. Een loop/parkeerstrook, de rijbaan en een grasberm. De berm wordt intensief beplant met bomen in willekeurig bosachtig verband.

Belangrijke elementen in de groenstructuur zijn de dijk aan de westkant en de oever aan het oost. De dijk heeft deels een bekleding van basaltblokken daarna gras. De oever langs de Lage Dwarsvaart heeft door de brede grasberm het karakter van een stedelijke singel. Speelvoorzieningen zijn in de groene entree zone van de wijk gesitueerd.

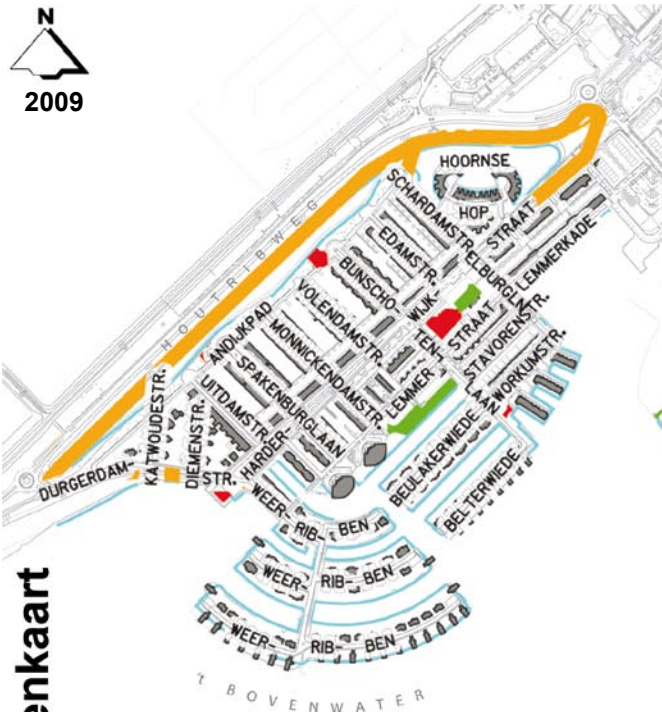

openbaar groen

- woonerf
- park
- bomenlijn
- spoorlijn
- berm - talud - veld
- bomen weide
- dreef
- water

- speelplaatsen
- 3-8 jaar
- 3-12 jaar
- 9-12 jaar
- 12-18 jaar
- 3-18 jaar
- trapveld
- toek. speelplaats

hondenkaart

- losloopveld
- uitlaatroute
- verbodsgebied

Verkeer

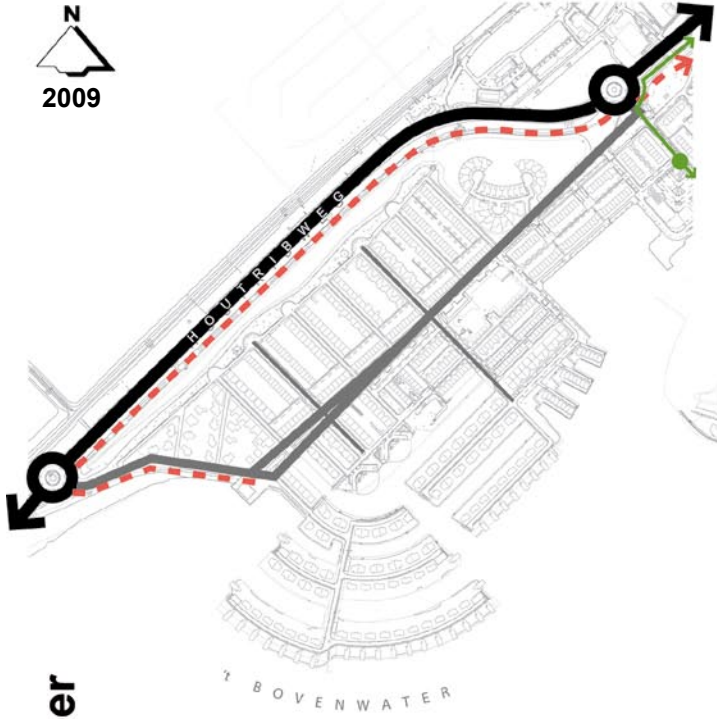
De ontsluiting van Lelystad-Haven West vindt aan twee zijden vanaf de Houtribweg plaats. De aansluitpunten zijn vormgegeven als rotonden. Het deel van de Houtribweg tussen beide ontsluitingspunten heeft hierdoor het karakter van een stadsweg. De wigvormige hoofdas tussen de twee meest noordwestelijk gelegen zones vormt de belangrijkste verbinding tussen de beide ontsluitingspunten. In het midden van deze as is het profiel het smalst. De inrichting beoogt de verkeersbewegingen op dit punt te minimaliseren. De randgebieden zijn door ontsluitingslussen met de hoofdas verbonden.

Lelystad-Haven West is door een busdienst verbonden met het stadscentrum en het station Lelystad-Centraal. De busroute gaat via de ontsluitingsweg aan de noordoostzijde.

Hollandse Hout is op één plek voor autoverkeer ontsloten. Dit is voldoende gezien het aantal woningen. Deze ontsluiting vindt rechtstreeks plaats vanaf de Buizerdweg, één van de wegen die Lelystad via het bos met het buitengebied verbindt.

De wijk is niet aangesloten op het openbaar vervoer netwerk.

verkeer

dreef

hoofdontsluiting

wijkontsluiting

langzaamverkeer

busroute + halte

knelpunt

Noordersluis

Bouwjaar

De waterzuiveringsinstallatie dateert van voor 1970. De overige bebouwing is ontwikkeld na 1970. Tussen 1970 en 1979 zijn een aantal bedrijven in het zuidwestelijk kwadrant ontwikkeld. De bebouwing uit dit tijdperk heeft doorgaans een grote korrel, waarvan Heembeton het opvallendst is. Tussen 1980 en 1989 zijn de meeste bedrijven ontwikkeld in het hart van Noordersluis, ten westen en noorden van de Zuiveringweg. Het grootste deel van Noordersluis is ontwikkeld in de periode tussen 1990 en 1999. Er zijn zowel grotere eenheden gebouwd als bebouwing met een kleinere korrel. In deze periode zijn tevens de meeste woningen in het gebied gebouwd. In de periode 2009 tot en met 2009 zijn vooral de zuidrand en oostrand van het gebied ontwikkeld.

Typologie

De aanwezige bedrijven hebben een grootschalig karakter. Daartussen zijn de woningen gelegen met een kleine korrel. De woningen zijn voornamelijk vrijstaand en gelegen langs het water, het midden en het oosten van Noordersluis.

bouwjaar

- vóór 1970
- 1970 - 1979
- 1980 - 1989
- 1990 - 1999
- 2000 - 2009

woning typologie

- vrijstaande woning
- twee-onder-een kap
- geschakelde woning
- patio-woning
- rijtjeswoning
- corridor-, galerij-, portiekflat, maisonette

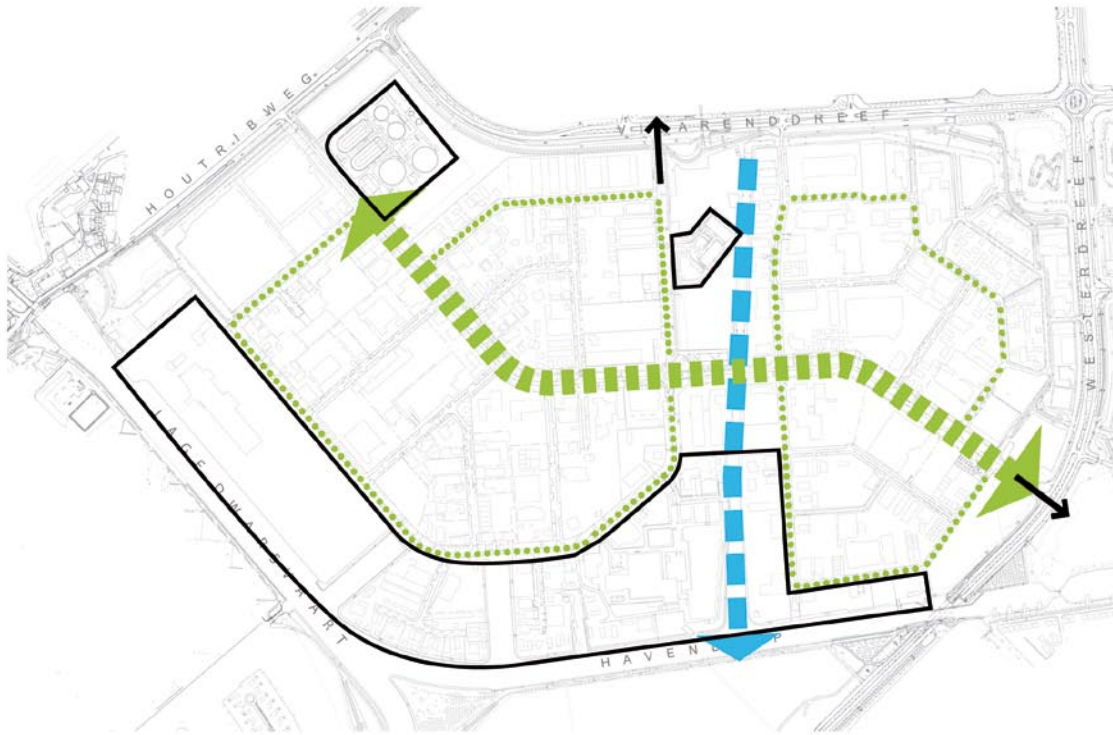
Hoofdopzet

Noordersluis is voornamelijk een grootschalig bedrijventerrein. Langs de Houtribweg ligt een grote rioolwaterzuiveringsinstallatie. De Zuiveringsweg vormt de hoofdontsluiting van het gebied en is tevens de belangrijkste groenstructuur in het gebied. Haaks op de as van de Zuiveringweg loopt een blauwe as vanuit Havendiep (Cultuurhaven) naar Visarenddreef. In de groenzone langs dit water is een woonwagenbuurt. De zuidrand van het gebied kent een aantal woonbuurtjes, bestaande uit villabouw. Aan de overzijde van het Havendiep zijn een aantal woonschepen gelegen langs het Woonhavenpad. De overige woonschepen liggen voornamelijk langs de Oostvaardersdijk.

Voorzieningen

Vanwege de hoofdfunctie bedrijventerrein heeft het gebied geen verdere noemenswaardige voorzieningen.

hoofdopzet

- hoofd as (water)
- hoofd as (weg)
- hoofd as (groen)
- wijkontsluiting
- zichtlijn
- woonbuurt / woonmilieu
- centrum voorzieningen
- voorzieningen + bijz. gebouwen

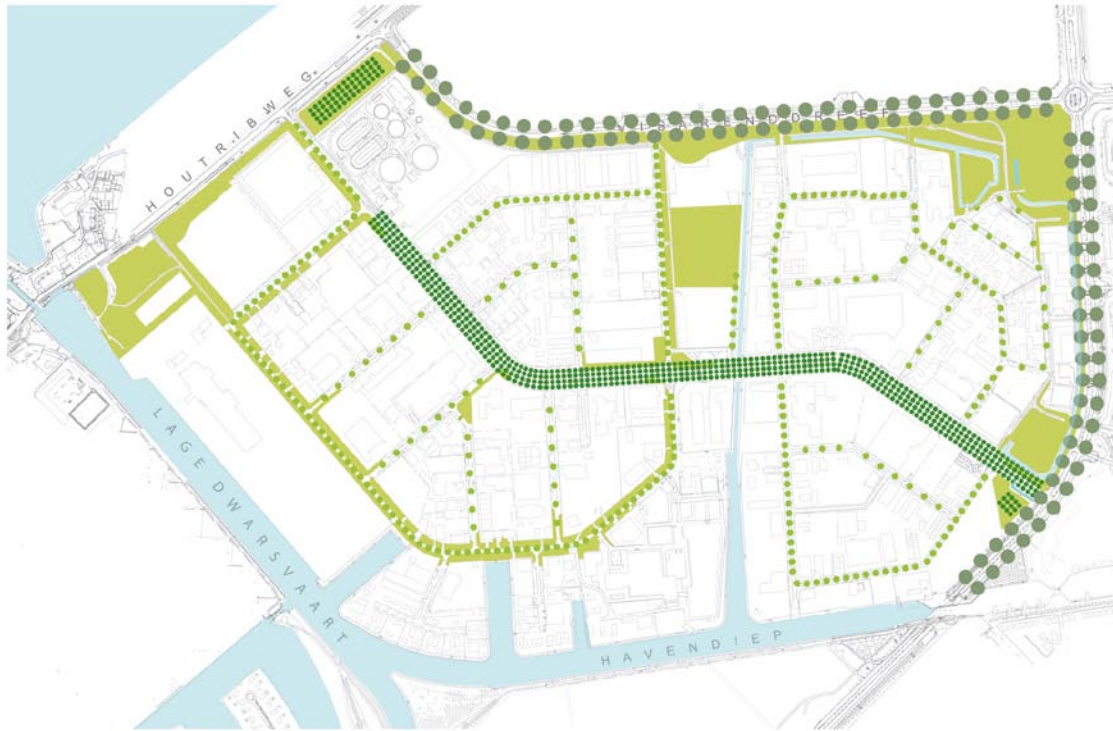
Groenstructuur

Noordersluis vormt de toegang tot het vaarwegennet van de Oostelijke Flevolanden. Via de Lage Dwarsvaart worden de interne havenkommen bereikt. De primaire groenstructuur wordt gevormd door een aantal bomenrijen langs de Zuiveringweg. Hier vormen de bomen de hoofdgroenstructuur. De secundaire groenstructuur wordt gevormd door de beplanting langs het secundaire ontsluitingscircuit en de secundaire ontsluitingen van Noordersluis op de Visarenddreef en de Houtribweg. De tertiaire groenstructuur wordt gevormd door de bermbeplanting langs de overblijvende wegen. In Noordersluis komen 2 groenzones voor met elk een eigen karakter. Het betreft de centrale groenzone en de groenzone langs de Houtribweg.

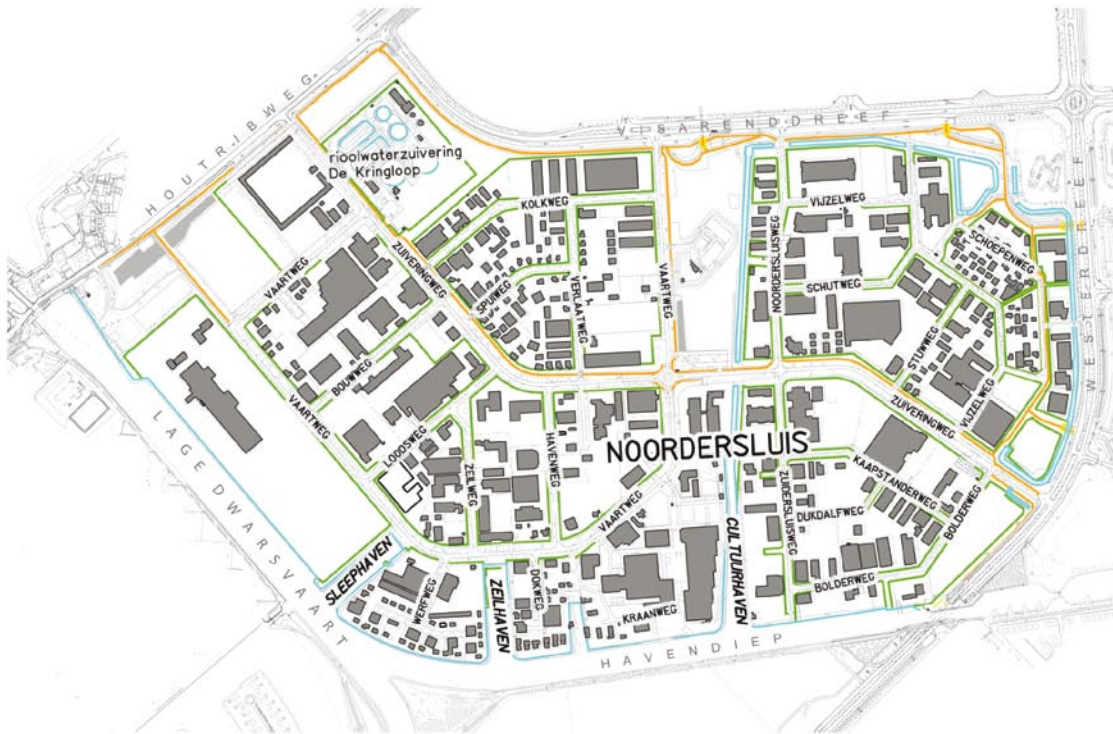
De centrale groenzone vormt een ruimtelijke scheiding tussen het oostelijk en het westelijk gedeelte van Noordersluis. De noord-zuid gerichte zone ligt tussen de Vaartweg en de Noordersluisweg aan de noordkant en tussen de Cultuurhaven en de Zuidersluisweg aan de zuidkant. Door de zone als ruimtelijk element herkenbaar te maken vanaf de Visarenddreef worden de secundaire ontsluitingen van de Vaartweg en de Noordersluisweg geaccentueerd.

De groenzone langs de Houtribweg vormt de westelijke rand van Noordersluis. Door de bestaande bosvelden waar mogelijk aan te vullen totdat ze één geheel gaan vormen wordt de herkenbaarheid van de rand versterkt. Daarnaast wordt de relatie met het toekomstige Meerdijkhaven versterkt door in de bosrand vanaf de Houtribweg openingen te realiseren.

woonerf	park	bomenlijn	spoorlijn	speelplaatsen	9-12 jaar	3-18 jaar	trapveld
berm - talud - veld	bomen weide	dreef	water	3-8 jaar	12-18 jaar	toek. speelplaats	

losloopveld	uitlaatroute	verbodsgebied

Verkeer

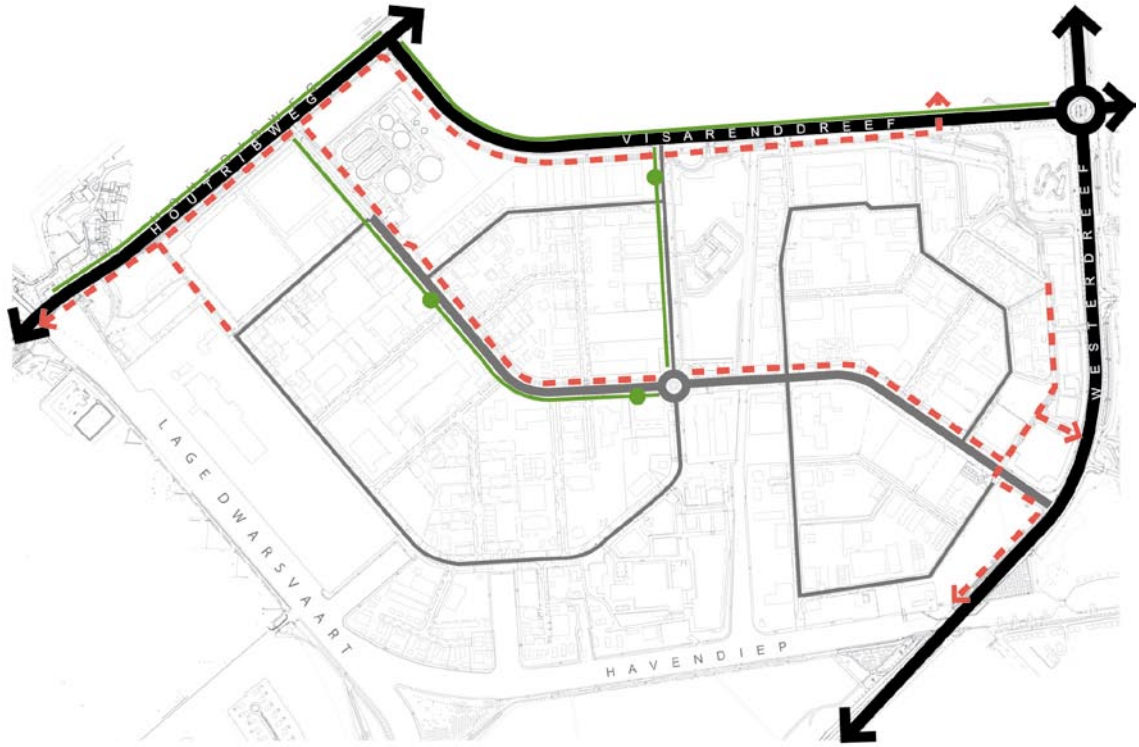
De primaire ontsluiting vindt plaats via de Zuiveringweg, omdat die de snelste verbinding met het rijkswegennet is via de Westerdreef / Larserdreef naar de A6. Deze verbinding maakt ook deel uit van de route gevaarlijke stoffen.

De Vaartweg takt als secundaire ontsluiting aan de Visarenddreef; de Zuiveringweg als primaire ontsluiting aan de Westerdreef. De aansluiting Zuiveringweg – Houtribweg is afgesloten voor gemotoriseerd verkeer, maar behoudt de verkeersbestemming voor openbaar vervoer en fietsverkeer.

Voor het fietsverkeer worden ongelijkvloerse kruisingen naar omliggende gebieden gebruikt. Zo fietsroutes langs de hoofdwegen van de wijk deel uitmaken van het fietsnetwerk, bestaat de inrichting uit vrijliggende fietspaden .

Het openbaar vervoer wordt verzorgd door stadsbuslijn D. Deze bus maakt een lus door Noordersluis via de Vaartweg en de Zuiveringweg.

verkeer

↓ dreef

— hoofdontsluiting

— wijkontsluiting

- - - → langzaamverkeer

—●— busroute + halte

* knelpunt

Bijlage 5 : Toetsingskader

De toekomstvisie functioneert :

- Als toetsingskader voor initiatieven van externe partijen
- Basis voor een jaarlijks bij te stellen actieprogramma
- Basis om bestaand beleid (op diverse gebieden die de visie aangaan zoals van de openbare ruimte en veiligheid) te toetsen en waar mogelijk bij te stellen.

Aan de hand van de volgende punten zal worden getoetst of een initiatief, actie of beleid bijdraagt aan de realisatie van de visie:

1. Het leefbaar houden en versterken van Zuidwest:
  - het draagt bij aan het op orde houden (o.a.het 'grijs' en het 'groen') van de woonomgeving
  - het versterken van de winkelcentra Botter en Lelystad Haven
  - Het ontwikkelen van recreatie en toerisme in het gebied
2. Betrokkenheid en participatie van bewoners vergroten
  - Initiatieven van bewoners faciliteren en bewoners ondersteunen binnen eigen kunnen en mogelijkheden in hun inzet voor hun buurt.
  - Professionals gaan actief de wijk in en werken goed samen
  - Verbinding tot stand brengen tussen jong en oud; onder andere door maatschappelijke voorzieningen voor jong en oud.
  - De ontwikkeling en opgroeien van kinderen
3. Wonen, werken en woonomgeving:
  - Bewoners zijn trots op hun buurt
  - Wijkbeheer en toezicht zijn zichtbaar in de wijk
  - Straten en stoepen zijn in de basis op orde
  - Overlast van jongeren in beeld zijn en blijven
  - Wonen en ondernemen op Noordersluis goed blijven samen gaan.
  - Buitenspelen bevorderen
4. Verkeer en vervoer:
  - Verkeersveiligheid in wijken en buurten staat voorop
  - Er is minder parkeeroverlast
  - Kinderen gaan veilig naar school